

Ε Τ Ο Σ 8ο
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 19Γραφεία :
Μ. Μαυρογένους 8
Τηλέφ. 97.03.787.

Ο ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
1982

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ — ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ο ΔΡΟΜΟΣ

Συμπληρώνονται φέτος 30 ολόκληρα χρόνια από τότε, που για πρώτη φορά πάτησε αυτοκίνητο στο Νεχώρι.

Ήταν Μάιος του 1952, όταν έγιναν τα εγκαίνια.

Το Χωριό, στολισμένο απ' την ανοιξιάτικη φύση και τη νοικοκυροσύνη των χωριανών, πανηγύριζε το γεγονός.

Εγινε ο απαραίτητος αγιασμός, ακούστηκαν όμιλίες κι ο Νομάρχης Αιτωλίας, κάτω από την τοξωτή ανθοστόλη στη άψίδα, έκοψε τη γαλανόλευκη κορδέλα.

Και τότε, μέσα σε θύελλα χειροκροτημάτων, μπήκε θριαμβευτικά στην πλατεία του Χωριού μας το πρώτο αυτοκίνητο. (Ήταν ένα τζίπ της ΥΜΚ Λαμίας).

Τα μάτια δάκρυσαν κι ο αγέρας γέμισε ευχές.

Το όνειρο — όνειρο γενιών Νεοχωριτών — γινόταν πραγματικότητα. Μα για να φτάσουμε στη μέρα εκείνη, χρειάστηκαν αγώνες, κόποι, θυσίες, πίκρες και βάσανα.

Χρειάστηκαν οι προστάτηδες, οι σηματοφόροι του έργου, που πίστεψαν σ' αυτό και την πίστη τους αυτή τη μετέδωσαν και σ' όλους τους άλλους χωριανούς.

Τους θυμόμαστε με σεβασμό κι ευγνωμοσύνη.

Μα μαζί μ' αυτούς θυμόμαστε με σεβασμό κι ευγνωμοσύνη όλους τους Νεχωρίτες, που πήραν στα χέρια τους το έργο του δρόμου και το έκαναν δική τους, προσωπική τους υπόθεση και το έφεραν σε πέρας. Θυμόμαστε στην προσωπική εργασία εκείνες τις κυρτωμένες γριούλες, τους σκελετωμένους γέροντες, τις μικρομένες με τη σαρμανίτσα στην πλάτη, τ' άγουρα παιδόπουλα, αγόρια και κορίτσια, που πάλευαν να θρυμματίσουν τους βράχους, να γκρεμίσουν τα έλματα, να γεμίσουν τα χαντάκια, να στεριώσουν το δρόμο.

Και πάλευαν νηστικοί, γυμνοί, ευπόλητοι μέσα στο κάμα του καλοκαιριού και τις παγωνιές του χειμώνα.

Δεν ξεχνάμε ακόμα και τους ξενιτεμένους μας, που πρόθυμα άνοιξαν το πορτοφόλι τους κι έδωσαν γενναϊόδωρα το υστέρημά τους, για να μιστωθούν μηχανήματα, να γίνουν τεχνικά, για να τελειώσει κάποτε αυτό το έργο.

Όλους αυτούς τους θυμόμαστε, καθώς κατεβαίνουμε με το αυτοκίνητο στο Χωριό και νιώθουμε μεγάλη ευγνωμοσύνη. Μα καθώς το αυτοκίνητο σκουνοφυλά πάνω στις πέτρες, που είναι φυτεμένες στο κατάστρωμα του δρόμου, μάς πνίγει το παράπονο.

Τριάντα ολόκληρα χρόνια από τη μέρα που πρωτοκατέβηκε στο Χωριό το πρώτο αυτοκίνητο, κι ο δρόμος βρίσκεται στα ίδια, αν όχι σε χειρότερα, χάλια.

Κι αν έλλειπαν οι πέντ' - έξη ήρωες χωριανοί μας, που μένουν στο Χωριό και κάθε χρόνο, μέσα στις μπόρες και τα κρύα του χειμώνα, άνεδοκατεβαίνουν στο δρόμο, βγάζοντας έξω τα νερά της βροχής, χτίζοντας τις μάντρες, που γκρεμίστηκαν, καθαρίζοντας τις πέτρες και τα χώματα, που έπεσαν από τις πλαγιές, δρόμος δε θα υπήρχε.

Μα τότε, τέλος πάντων, θα εύρεστηθούν να ρίξουν οι αρμόδιοι κι ένα βλέμμα στοργικό και προς τα δικά μας χωριά, όχι για να φτιάξουν καινούρια έργα, μα να διατηρήσουν τουλάχιστο όσα με μόχθο πολύ και θυσίες άμετρητες στεριώσαμε;

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ

Σαράντα χρόνια στην Αμερική. Δούλεψε σκληρά, «έκαμε καλά λεφτά». Και σαν τελειώσει ο πόλεμος είπε να 'ρθεί στην Ελλάδα — στο ρημαγμένο, στο σπαραγμένο τόπο.

— Πάω στην πατρίδα! άποχαιρέτησε τους φίλους του.

— Το νού σου εκεί που θα πάς! του είπαν. Όλοι θα σου γυρεύουν δολάρια. Νάμ' ο ένας, νάμ' ο άλλος, δώσε για τούτο, δώσε για εκείνο. Δικοί, φίλοι, ξενότεροι, Πρόεδρος, παπάς, δάσκαλος, όλοι τους με άπλωμένα χέρια.

Ήρθε ο άνθρωπος διπλοτριποκουμπωμένος. Χαρές οι δικόι του, χαρές οι γειτόνοι, χαρές οι χωριανοί. Καλωσορίσματα, χαιρετούρες, εγκαρδιότητες. "Ως και «τραπέζι» τόκαμε ο Πρόεδρος, ως και λόγο τόβγαλε ο δάσκαλος, άσε τι παίνιες άκουσε απ' τον παπά.

— Α! ξέρω! σκέφτηκε. Με καλοπιάνουν πρώτα. Τί σου είναι, τί

σου είναι! Και περίμενε πότε θα του σκάσουν το παραμύθι. "Όμως κανένας, μα κανένας, τίποτε δεν του γύρεψε.

Καιρός να ματαφύγει. "Όλοι του είπαν το «ώρα καλή», του εύχθηκαν «καλό ταξίδι», αλλά για δολάρια ούτε λόγος.

Δεν κρατήθηκε άλλο:

— Καλά, τους λέει: τόσον καιρό είμαι κοντά σας και τίποτε δε μου γυρέψατε. Δεν έχετε ανάγκες; δε χρειάζεστε τη βοήθειά μου;

— Είδες πώς μάς ηύρες, βλέπεις και πώς μάς αφήνεις! του λέει ο παπάς.

Τον παίρνουν τα κλάματα τον «άμερικάνο»: νάτε δολάρια για την εκκλησιά, νάτε δολάρια για το σκολειό, νάτε δολάρια για έργα κοινοτικά.

Ρωμαιοφιλότιμο.

Δ.Φ.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ

Στις 18 Μαΐου 1982 πραγματοποιήθηκε η έκδρομή του Συλλόγου μας στη Μονή 'Αγάθωνα, κάτω από άθλιες καιρικές συνθήκες.

Όλοι όσοι δήλωσαν συμμετοχή, έδωσαν το παρόν πρωί - πρωί στην πλατεία Κοτζιά, κάτω από ραγδαία βροχή.

Δεν έφτανε άπλώς μια απόφαση ή έστω μια παλικαριά ν' αφήσει κανείς χαράματα τη σετασιά του κρεβατιού του και να δγει στους δρόμους θρέχοντας.

Χρειάζοταν κάτι πιο δυνατό, πιο άνικητο.

Κι ήταν αυτό το κάτι ή άγάπη, Η ΑΓ'ΑΠΗ ΣΑΣ, στο Σύλλογο και τους συγχωριανούς μας.

Τάξαμε τη μέρα αυτή στο Σύλλογό μας και τους Συγχωριανούς μας, κι έπρεπε να κρατήσουμε το τάμα μας.

Κι ο καιρός; "Ας έκανε ό,τι ήθελε!

Και ξεκινήσαμε.

Έτσι σκέφτηκαν κι οι άλλοι χωριανοί μας απ' το Χωριό, τη Λαμία, τον 'Αγιο Κων/νο, την Πάτρα.

Δεν ήταν να κάνουν κι άλλώς, γιατί είναι Νεχωρίτες.

Και νά τοι, πρώτοι και καλύτεροι!

Μόλις φτάσαμε στον τόπο της έκδρομής, έτρεξαν να μάς υποδεχτούν και να μάς καλωσορίσουν.

Έ, τόσο ώραιους ανθρώπους, που να βρείς λόγια να τους ευχαριστήσεις!

Μα έτσι θα νιώθανε κι αυτοί, πού, για λόγους πέρα από τη θέλησή τους, δεν ήρθαν στην έκδρομή μας.

Ήσκέψη τους — το πιστεύω με αυτό — θα τριγύριζε εκεί, στη Μονή 'Αγαθωνα, κοντά μας. Και τάσανε:

Του χρόνου να είναι πρώτοι και καλύτεροι.

Τους περιμένουμε!

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Νέα από την
'Αμερική

Μετά τις άρχαιρεσίες που έγιναν στο Σύλλογο Νεοχωριτών 'Αμερικής, εκλέχτηκε το παρακάτω Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος: 'Ιωάννης Ν. Μάλλιος
'Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Θ. Μάλλιος

Γραμματέας: Βασίλειος 'Ι. Κώσταλος

Ταμίας: Θωμάς Δ. Μάλλιος

Μέλη: Χρήστος 'Αλπογιάννης, Γεώργιος Ν. Καραγιάννης, Σπυρίδων Γ. Σγάγιας, Δημήτριος Μασγάλας, Βασιλική Αθ. Κατσαούνη, Καλλιόπη Ν. Καλαθά, Νικόλαος Θεοφάνης, Θωμάς Μαζιάς, Μιχαήλ Δημόπουλος.

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Στις 13 'Ιουνίου 1982, ο συγχωριανός μας μηχανικός κ. Δημήτριος Φλέγκας, ύστερα από παράκληση της Γενικής Συνέλευσης, πήγε στο Χωριό μας και άφου εξέτασε βήμα προς βήμα το δρόμο από Ψηλό Σταυρό μέχρι τη Γέφυρα, εκπόνησε τεχνική μελέτη για τη βελτίωση της βατότητάς του, που μάς έστειλε και που δημοσιεύεται παρακάτω. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας αισθάνεται την ύποχρωση να ευχαριστήσει και από τις στήλες του «ΝΕΧΩΡΙΤΗ» τον εκλεκτό φίλο και συγχωριανό μας, για τη μεγάλη προσφορά του στο Σύλλογο και το Χωριό μας.

Με την ευκαιρία αυτή, πληροφορούμε κι αυτόν και όλους τους χωριανούς μας, πως ο Σύλλογός μας χρηματοδότησε την εκτέλεση των έργων, που περιλαμβάνονται στην έκθεση, με το ποσό των 100.000 δρχ.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

"Υστερα από τη μετάβαση που πραγματοποιήσα στο δρόμο του 'Υψηλού Σταυρού - Νεοχωρίου Ναυπακτίας, την 13 'Ιουνίου 1982, μαζί με τον κ. Νικόλαο Λούτα, για να εξετάσω την κατάσταση βατότητας του δρόμου και τη δυνατότητα βελτίωσής του, διαπίστωσα τα έξης:

1) Η γενική κατάσταση του δρόμου μπορεί να χαρακτηριστεί καλή, αν φυσικά ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι πρόκειται για ένα δρόμο ορεινό, μεγάλου μήκους (12 χλμ. περίπου) και τα χρέματα που διατίθενται για τη συντήρηση και βελτίωσή του είναι λίγα.

Έτσι, υπάρχουν τμήματα του δρόμου, όπου η βατότητα είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο, και τμήματα, που απαιτείται όπωςσδήποτε βελτίωση.

Βασική προϋπόθεση για τη βελτίωση της βατότητας του δρόμου είναι η απομάκρυνση των νερών από το κατάστρωμα του δρόμου, ή οποία είναι δυνατόν να επιτευχθεί με τη διάνοξη χανδάκων, με τον καθαρισμό των υπαρχόντων, με την κατασκευή μικροτεχνικών για την αποχέτευση των νερών και την άμμοχαλικόστρωση (τμηματική) εκεί όπου λιμνάζουν νερά. Επίσης, με τη διαμόρφωση του καταστρώματος του δρόμου στα σημεία όπου υπάρχουν προεξοχές

βραχώδεις, οι οποίες δημιουργούν μεγάλους κινδύνους προεξέσεως ζημιών, ειδικότερα στα μικρά και χαμηλά αυτοκίνητα.

Συγκεκριμένα, πρέπει να εκτελεστούν οι έξης εργασίες με κάποια σχετική σειρά προτεραιότητας και ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες που υπάρχουν:

1) Σποραδική διαμόρφωση του καταστρώματος του δρόμου από προεξοχές βραχώδεις με τη χρησιμοποίηση άεροςυμπιεστού (κομπρεσέρ) και μικροφουρνέλα.

2) Καθαρισμός των υπαρχόντων χανδάκων για την κανονική λειτουργία αποχέτευσης των νερών.

3) Διάνοξη των χανδάκων, κατασκευή μικροτεχνικών (άποχευτικών άγωγών με τσιμεντοσωλήνες κυρίως) και άμμοχαλικόστρωση εκεί όπου λιμνάζουν νερά. Τέτοιες θέσεις είναι στο Μαντζαβινιά, στο Σιρσιρέϊκο, στο νερό του Ντούζου, στο Μπουραζέρη το νερό από πάνω μέχρι το Διάσελο, στην άκρη του Διάζη, από στροφή Γκιούσα μέχρι Γαλάνη, στο Παπανικόλα τεχνικό και στην Παληόγουρα. Με την κατασκευή αυτών των εργασιών, θα βελτιωθεί σημαντικά η βατότητα του δρόμου, όπως είναι βελτιωμένη στο τμήμα από 'Αργύρων Μηλιά μέχρι στροφή Γαλάνη, όπου έχουν γίνει τέτοιες εργασίες.

4) Κατασκευή ή τεχνικών (άποχευτικών άγωγών με τσιμεντοσωλήνες) σε τμήματα του δρόμου που τα χαντάκια έχουν μεγάλο μήκος, χωρίς να υπάρχει αποχέτευση.

Τέλος, στη θέση του 'Υψηλού Σταυρού από τη νέα διασταύρωση μέχρι το 1ο τεχνικό, στο τμήμα δηλαδή του δρόμου, που το κατάστρωμα παρουσιάζει μεγάλες άνωμαλίες, οι οποίες προέρχονται απ' τα νερά, καλό θα είναι να γίνει μία παραλλαγή του δρόμου, ή οποία θα άρχιζει από τη νέα διασταύρωση και θα καταλήγει κοντά στο 1ο τεχνικό, ακολουθώντας την πλευρά της πλαγιάς, που είναι προς το Νεχωρίτικο. Εάν αυτό δεν πραγματοποιηθεί, απαιτείται ή κατασκευή τάφρου, που θα έπενδυθεί με σκυρόδεμα (μπετόν), ή κατασκευή άποχευτικού άγωγού και ή διάστρωση άμμοχαλικού σε σχετικά μεγάλο πάχος.

'Αθήνα 15 'Ιουνίου 1982

Ο Συντάξας

Δ. ΦΛΕΓΚΑΣ

ΝΕΧΩΡΙΤΙΚΗ ΘΥΜΟΣΟΦΙΑ

«Η λαούνικα τρώει κρεμύδι»
Οι Γιολντασαίοι, οι καπεταναίοι, φιλοξενήθηκαν μια βραδυά στο φίλο τους τον Καπώνη. Είχαν και μια λαγωνίκα μαζί τους.

— Πού λές, Καπώνη, κάτι άρρωστη θά 'ναι ή λαγωνίκα μας, δεν τρώει με όρεξη.

Κι ο Καπώνης, βλέποντας τη λαγωνίκα να 'ναι «τσιουπέτι» (= τετράπαχη, άρα καλοταϊσμένη)

τους λέει:

— Νά τ'ν αφήκιτι σιμένα καμ πόσουν κιρό κι θά τ'ν κάμου να τρώει κρεμύδι.

— Άλήθεια, Καπώνη;

— Κι μι στοίχ'μα αν θέλτι.

Την άφθηκαν κι έφυγαν.

Ο Καπώνης έκλεισε τη λαγωνίκα στο κατώι και την άφηκε νηστική κι άνυδρη, που ήρθε και

● Συνέχεια στην 4η σελίδα

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

— Έδωσαν υπόσχεση γάμου:
— 'Η Μαγδαληνή Γ. Λαζοδήμου και ο Χρήστος Δήμου.
— 'Η Μάρθα Α. Μαρούδα και ο Απόστολος Σαρρής.
— 'Ο Χρήστος Τσέλιος και η Ρίτσα Φλώρου.
— 'Ο Κ. Φούρλας αρραβωνιάστηκε με την Κική Παπαχρήστου.
Τους ευχόμαστε καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

Τέλεσαν τους γάμους τους οι παρακάτω συγχωριανοί μας:
— Στην 'Αθήνα ο Δημήτριος Σαλτός με την 'Αγγελική Διαμαντή.
— Στην 'Αθήνα η Ροδαλία Μάλλιου με τον Γεώργιο Τσακωνιάτη.
— Στην 'Αθήνα η 'Αγλαΐα Σαλτού με τον Γεράσιμο Μπιθκούκη.
— Στο χωριό ο Κων)νος Δ. Παπακώστας με την Εύθυμία Ι. Πανάγου.
— Στο χωριό ο Τάσος Παπαγεωργίου με την Γεωργία Ν. Μαζιά.
— Στο χωριό ο 'Αθανάσιος Ι. Κοπάνης με την Σταυρούλα Σχανή.
— Στην 'Αθήνα η Εύαγγελία Καλαθά με τον Δημήτριο Μπαλογιάννη.
— Στο 'Αργίτιο η Μάρθα Κολοκυθά με τον Γεώργιο Βιώτη.
— Στο 'Αργίτιο, ο 'Ιωάννης Γ. Γιάνναρης με τη Μαρία 'Αναγνωστόπουλου.
— Στη Μελβούρνη Αυστραλίας, ο Γεώργιος Σ. Γραβάνης με τη Φωτεινή Παπαδάκη.
Ευχόμαστε κάθε ευτυχία στους νεόνυμφους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

— 'Η Μαρία Νικ. Λειβαδίτη απέκτησε αγοράκι.
— 'Η Εύαγγελία Δημ. Μπούρα απέκτησε κοριτσάκι.
— 'Η κ. Λαμπρινή Τζανετάκη απέκτησε δίδυμα κοριτσάκια.
— 'Η Βασιλική Γεωργ. Μπούρα γέννησε αγοράκι στην 'Αμερική.
Στους ευτυχείς γονείς πολλές ευχές.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

— 'Η Καίτη Δ. Ντάφυλλου βάπτισε το κοριτσάκι του 'Ιωάννου Λαζοδήμου και το όνομασε Καλλιόπη.
— 'Η Εύαγγελία Θ. Μαζιά βάπτισε το κοριτσάκι του αιδ. Νικολάου Μασγάλα και το όνομασε Μαγδαληνή.
— 'Ο Λουκάς Σορόκος βάπτισε το αγοράκι του 'Αθανασίου Τζιτζέλη και το όνομασε Γεώργιο.
— 'Η Μαριάννα Σχισμένου βάπτισε το κοριτσάκι του Νικολάου Χαρματζή και το έβγαλε 'Ιωάννα.
— 'Ο Νικόλαος Θ. Καλαθάς βάπτισε στην 'Αμερική το κοριτσάκι του Κων)νου Μαρούδα και το έβγαλε 'Ελένη.
— 'Ο Φίλιππος Δενδραμής βάπτισε το κοριτσάκι του Γεώργ. Καραγιάννη και το έβγαλε Μίνα.
— 'Η Μαρία Κωστοπούλου βάπτισε το αγοράκι του Παύλου Φούρλα και το έβγαλε Παπαγιώτη.
— 'Ο κ. Κ. Καλέτας βάπτισε το

Κοινωνική Ζωή

αγοράκι του κ. Α. Τσιτσιμπέλη και το όνομασε Γεώργιο.
Στους γονείς ευχόμαστε να ζήσει το καινούργιο όνομα, στους αναδόχους πάντα αξίοι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθαναν οι παρακάτω συγχωριανοί μας:
— Στην 'Αμερική και κηδεύτηκε στο χωριό ο 'Αθανάσιος Γ. Ζαρκάδας.
— Στην 'Αθήνα ο Νικόλαος Δ. Καραδήμας.
— Στο χωριό η 'Ελένη Γ. Πανάγου.
— Στην 'Αθήνα ο Κων)νος Ν. Κουδελάς.
— Στην 'Αμερική η Βασιλική 'Ι. Καραγιάννη.
— Στο χωριό ο 'Ιωάννης Ζάχος.
Στις οικογένειές τους θερμά συλλυπητήρια.

ΑΦΙΞΕΙΣ
ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

— 'Ηρθαν απ' την 'Αμερική:
— 'Ο κ. και η κ. Γεωρ. Ντούζου.
— 'Ο κ. και η κ. Δημητρ. Ντούζου.
— 'Ο κ. και η κ. Γεωρ. Ν. Μάλλιου.
— 'Η κ. Αικατερίνη Μπουραζέρη.
— 'Ο κ. 'Ανδρέας Χαρματζής.
— 'Ο κ. και η κ. Παύλου Βλάχου.
— 'Ο κ. Βλάχος πήγε στην 'Αμερική, για να λάβει μέρος σε 'Ιατρικό Συνέδριο.
— 'Ηρθαν ακόμη απ' την 'Αμερική κι' αφού παρέμειναν για λίγο στην πατρίδα, αναχώρησαν και πάλι:
— 'Ο κ. Γεώργιος 'Αθ. Ζαρκάδας.
— 'Η κ. Εύαγγελία Θ. Μαζιά.
— 'Η κ. Λαμπρινή Ν. Μπαλαφούτα.
— 'Ο κ. Χρήστος 'Αλπογιάννης.
— 'Ο κ. Κων)νος Λιάζης.
— 'Η κ. Μαρία 'Ι. Καλαθά με την κόρη της Λόλα και το γαμπρό της.
— 'Η κ. Φωτεινή Γιάνναρη με τα παιδιά της.
— 'Η κ. Ντίνα Κ. Γιάνναρη.
— 'Ο κ. Γεώργιος 'Απ. Γιάνναρης.
— 'Ο κ. Δημήτριος Παπούτσης με τη σύζυγό του και το γιό του Κων)νο.
— 'Ο κ. και η κ. Βασιλείου Δήμου.
— 'Η κ. Δήμητρα Β. Παπουτσή.
— 'Ο κ. και η κ. Τσ. Κίνγκ.
— 'Η κ. Παναγιώτα Γ. Πανάγου με την κόρη της.
— 'Η κ. Μαρία 'Ι. Πανάγου.
— 'Η κ. 'Αννέττα 'Ι. Καραγιάννη με την κόρη της.
— 'Ο κ. Νικόλαος 'Ι. Λειβαδίτης.
— 'Η δ. Θεοδώρα 'Ι. Λειβαδίτη.
— 'Ο οδοντίατρος κ. Κων)νος Λειβαδίτης.
— 'Ο κ. Βασίλειος Ζάχος.
— 'Ο κ. και η κ. Γεωργίου

Καραγιάννη με τα παιδιά τους.
— 'Η κ. Εύφροσύνη Δ. Ζαρκάδα.
— 'Η κ. Εύδοκία Δ. Μάλλιου με την κόρη της και το γιό της Θωμά.
— 'Η κ. Κική Κωτσάλου με το γιό της.
— 'Η κ. Μάνθα Κωτσάλου.
— 'Ο κ. Θεόδωρος και η δ. Καλλιόπη Ν. Καλαθά.
— 'Η κ. Κων)να 'Απ. Μαρούδα.
— 'Η δ. Εύαγγελία 'Απ. Μαρούδα.
— 'Η κ. 'Αγλαΐα Γ. Χολέβα.
— 'Ο κ. 'Ιωάννης Σπανός με τη σύζυγό του και το γιό του Γεώργιο.
— 'Ο κ. Γεώργιος Λόης.
— 'Η Παρασκευή Δημσπούλου.
— 'Ο κ. και η κ. Παναγιώτη Στεργίου.
— 'Ο κ. και η κ. Βασιλείου Τσέλιου.
— 'Ο κ. Σωτήριος Δρίδας.
— 'Ο κ. και η κ. Στεφάνου Γράφα.
— 'Ο κ. και η κ. Κων)νου Μάρρου.
— 'Η κ. Τούλα Γιαννάκου.
— 'Η κ. Γεωργία Ν. Πανάγου με τα παιδιά της.
— 'Ο κ. και η κ. 'Ιωάννου Ν. Καλαθά.
— 'Ο κ. Χρήστος Κουσοκώστας.
— 'Ο κ. και η κ. Γεωργίου Ράμμου.
— 'Η Εύαγγελία Καρανδρίκα.
— 'Η κ. Χάϊω Ζάχου με τα παιδιά της.
— 'Η Μαρία Κολοκυθά.
— 'Ο κ. Παύλος 'Ασημακόπουλος.
— 'Η κ. Βασιλική Β. Καλαθά.
— 'Ο κ. Στέφανος Παπακώστας.
— 'Ο κ. και η κ. Χρήστου Γραβάνη από την Αυστραλία.
— Έφυγε για την 'Αμερική η κ. Τασία Δασκαλάκη.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

— Πρώτη στο Οικονομικό της 'Αθήνας μπήκε η Σταυρούλα - Αύρα Ζάρκου (έγγονη του 'Αντ. Φλώρου).
— 'Η Βασιλική Τσουράπα πέτυχε στη Βιομηχανική Πειραιώς.
— Στη Βιομηχανική Πειραιώς πέτυχε και η Βασιλική Τσαρούχη.
— 'Ο Γεώργιος Φλώρος πέτυχε στη Ναμική Σχολή Θεσσαλονίκης.
— Στη Γυμναστική 'Ακαδημία 'Αθηνών πέτυχε ο Χρήστος Νικ. Πατερέκας.
Τους ευχόμαστε καλή πρόοδο:

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

— 'Η Θεοδώρα Ν. Καραδήμα διορίστηκε στον 'Ελληνικό 'Ερυθρό Σταυρό, ύστερα από επιτυχή συμμετοχή της σε σχετικό διαγωνισμό.
— Τη συγχάριουμε και της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.
Διορίστηκε ο κ. 'Αθανάσιος 'Αγγελάκης, καθηγητής Φυσι-

κών στο Γυμνάσιο Θηβών.
Θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

ΜΕΤΑΘΕΣΗ

— 'Ο κ. Παύλος Φούρλας μετατέθηκε από τον Πύργο 'Ηλείας στα 'Ιωάννινα και τοποθετήθηκε διοικητής του τμήματος 'Ασφαλείας.

ΠΗΡΑΝ ΗΤΥΧΙΟ

— ΤΟ ΠΤΥΧΙΟ της Μαθηματικής Σχολής πήρε η Μαγδαληνή Γ. Λαζοδήμου.
Της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

ΝΕΟΙ ΠΟΥ
ΣΠΟΡΔΑΖΟΥΝ
ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

— 'Ηρθαν από την 'Αμερική ο Νικόλαος Γ. Γιάνναρης, ο 'Ιωάννης Κ. Γιάνναρης, ο Λάκης Δασκαλάκης και ο Γεώργιος Μάρρος, που έδω και δύο χρόνια σπουδάζουν μ' επιτυχία σε Πανεπιστήμια της 'Αμερικής.
— 'Ο ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ, που με τόσο καμάρι προβάλλει τις επιτυχίες των νέων του χωριού μας στα 'Ανώτατα και 'Ανώτερα 'Εκπαιδευτικά 'Ιδρύματα του 'Εσωτερικού και του 'Εξωτερικού, παράλειψε να περάσει στις σελίδες του την επιτυχία και την πρόοδο των παιδιών αυτών.
— Μεγάλη παράλειψη, που την κάνει ακόμη μεγαλύτερη το γεγονός, ότι τα παιδιά αυτά σπουδάζουν δουλεύοντας.
— Μπράβο τους!

— Καμαρώνουμε τους λαμπρούς αυτούς νέους, τους ευχόμαστε καλή πρόοδο και ζητάμε να μάς συγχωρέσουν για την παράλειψη.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ

— Για την ενίσχυση του Συλλόγου μας λάβαμε τα παρακάτω ποσά:
Παπακώστας Στέφ. του 'Αντ. Δρχ. 4.000
Τσέλιος Χρήστος του Γ. Δρχ. 2.000
Στη μνήμη 'Αθανασίου Γ. Ζαρκάδα, προσφέρθηκαν στο Σύλλογό μας τα παρακάτω ποσά:
Ζαρκάδα 'Αθ. Παναγιώτα Δρχ. 2.000
Λαζοδήμος Δημήτριος Γ. Δρχ. 6.800
Στη μνήμη Κων)νου Βλάχου, οι 'Αδελφοί Φλώρου προσέφεραν στο Σύλλογό μας το ποσό των Δρχ. 1.500.
Στη μνήμη Αικατερίνης 'Αντ. Φλέγκα, η οικογένεια 'Αλεξάνδρου Φλώρου προσέφερε στο Σύλλογό μας το ποσό των 1.000 δρχ.
Στη μνήμη Κων)νου Ν. Κουβελά η σύζυγος και τα παιδιά του προσέφεραν στο Ταμείο του Συλλόγου μας το ποσό των 3.000 δρχ.
Στη μνήμη Κων)νου Κουβελά λάβαμε τα παρακάτω ποσά:

1. Ντόλα Φούρλα, δραχμές 1.000.
2. Κική Σαραντοπούλου, δραχμές 1.000.
— 'Ο κ. και η κ. Δημ. Ντούζου Δρχ. 2.000 στη μνήμη της μητέρας τους Βασ. Καραγιάννη.

— Για τους σκοπούς του Συλλόγου μας, ο κ. Γεώργιος 'Ιωάν. Φτερούγας από τη Ρόδο, μάς έστειλε το ποσό των 5.000 δραχμών.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΓΙΑ ΤΟ «ΝΕΧΩΡΙΤΗ»

'Απ' το εσωτερικό

	Δραχ.
Φούρλας Γεώργιος	500
Χολέβας Σωτήριος	500
Τσώκος Βασίλειος	1.000
Καρανδρίκας 'Ανδρέας Ι.	500
Πετράκη Παναγιώτα	500
Καλαθάς 'Αθανάσιος Θ.	500
Σαλτός Κων)νος	500
Πλάκας Δημήτριος	300
Δασκαλάκης Γεώργιος	700
Παπακώστας 'Ιω. 'Αντ.	2.000
'Αλπογιάννης Δημήτρ.	1.000
Στραβοδήμου Μαρία	250
Πατερέκας 'Ιωάν. Χρ.	500
Πατερέκας Νικόλαος Χρ.	500
Μπακασσούλα Ξένη	500
Σγάγιας Γρηγόριος	1.000
Σοφλερού	1.000
Μιχαλίτσης Δημήτρ.	500
'Αλπογιάννης 'Ιωάν.	1.000
'Αλπογιάννης Γεώργ.	1.000
'Αλπογιάννης Δημήτρ.	1.000
Καραγιάννης 'Απόσ. Κ.	1.500
Χαρματζής Γεώργ.	400
Μαύρος Γεώργιος	400
Καλαθάς 'Αθανάσ. Ι.	250
Παπακώστας 'Ιωάν.	250
Σακελία Κούλα	700
Τσιτσιμπέλης 'Απόσ.	350
Τσαρούχη Σπυριδούλα	350
Σκούφια Κούλα	250
Ξύκη Ζωή	250
Καραγιάννης Κων)νος	250
Μαρούδας Κων)νος	600

'Απ' το εξωτερικό

	Δολ.
Αυγέρη Γιαννούλα	15
Παπουτσή Β. Δήμητρα	20
Μάλλιος Θ. Δημήτριος	20
Καραγιάννης 'Ιωάν. Ν.	15
Δήμου Βασίλειος	10
Ζάχος Βασίλειος	10
Μασγάλας Δημήτριος	20
Πλάκας Δημήτριος 'Αντ.	15
Λαμνάντου Σωτηρία	20
Καλαθάς Νικόλαος Θ.	10
Παπουτσή Δημήτριος Κ.	50
Μανίκα Παναγιώτα	15
Πανάγος 'Ιωάν. Εύθ.	15
Βλάχος Νικόλαος	10
Γιαννάκος Γεώργιος	10
Τσίγκας 'Αθανάσιος	10
Ντούζος Γρηγόριος Γ.	10
Γιαννάκος 'Ιωάννης	15
Πατερέκας Θεόδωρος	30
Λειβαδίτης 'Ιωάν. Ν.	10
Ζάχος 'Ιωάν. Γ.	10
Κολοκυθά Ειρήνη	10
Πλακοπίτα Κούλα	15
Ντούζος 'Αθανάσ. Γ.	20

	Δραχ.
Πανάγου Γ. Παναγιώτα	500
Μούγιας Γεώργιος	1.000
Φούρλας Κων)νος Δ.	2.500
Κοτσώνη Εύαγγελία	300
Γιαννάκου Τούλα	300
Λιάζης Κων)νος	1.000
Γιάνναρης Γεώργ. Α.	2.000
Σπανός 'Ιωάννης Ν.	1.000
Καλαθάς Βασίλειος	500

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΓΙΑ ΤΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

'Απ' το εσωτερικό

	Δραχ.
Πλάκας Δημήτριος	300
Δασκαλάκης Γεώργιος	500
'Αλπογιάννης Δημήτριος	1.000
Στραβοδήμου Μαρία	250
Πατερέκας 'Ιωάν. Χρ.	500
Πατερέκας Νικόλ. Χρ.	500

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΑΣ

Μπακασούλα Ξένη	500
Σγάγιας Γρηγόριος	250
Μασγάλας Νικόλαος	100
Μιχαλίτσης Δημήτριος	500
Άλπογιάννης Δημήτρ.	500
Καραγιάννης Απόστ. Κ.	1.500
Χαρματζής Γεώργ.	300
Μασγάλας Αντών. Ι.	500
Σακαδέλας Λάμπρος	500
Μαύρος Γεώργ.	300
Καλαθάς Αθανάσι. Ι.	250
Παπακώστας Ίωάν.	250
Σακελιά Κούλα	1.000
Τσιτσιμπέλης Απόστ.	350
Τσαρούχη Σπυριδούλα	350
Σκούφια Κούλα	150
Ξύκη Ζωή	250
Καραγιάννης Κων(νος)	250
Μαρούδας Κων(νος)	600

Απ' το έξωτερικό

Δήμου Βασίλ.	10
Πλάκας Δημήτριος Αντ.	15
Καλαθάς Νικόλ. Θ.	10
Πανόγος Ίωάννης	15
Τσίγκας Αθαν.	5
Ντούζος Γρηγ. Γ.	5
Γιαννάκος Ίωάννης	5
Πατερέκας Θεόδωρος	10
Λειβαδίτης Ίωάν. Ν.	5
Ζάχος Ίωάννης Γ.	10
Πλακοπίττα Κούλα	15
Ντούζος Αθανάσι. Γ.	20
Λιάζης Κων(νος)	1.000
Γιάνναρης Γεώργ. Απ.	2.000
Σπανός Ίωάννης Ν.	1.000
Καλαθάς Βασίλ.	500

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με θαυρία θλίψη και πόνο, για το θάνατο του λατρευτού μας συζύγου και πατέρα, εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες, για τη συμμετοχή στο θαυρίατο πένθος μας πρός:

1. Σύλλογο Νεχωριτών Αθηνών και Αμερικής.
 2. Όλους τους συγγενείς, φίλους και γνωστούς στην Ελλάδα και στο Έξωτερικό.
- Η σύζυγος: Παν. Ζαρκάδα
Τα παιδιά της

Ευχαριστούμε θερμά όλους, όσους συμμετείχαν στο πένθος μας, για το θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου και πατέρα,

ΚΩΝ. Ν. ΚΟΥΒΕΛΑ
Η σύζυγος, τα παιδιά.

ΠΡΑΞΗ 210

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου μας συνήλθε σε έκτακτη συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του, σήμερα 17 Μαρτίου 1982, μετά από την είδηση του θανάτου του Νικολάου Τσέλιου, μέλους του Συλλόγου μας και αποφασίζει:

ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Να παρακολουθήσει την κηδεία του έκλιπόντα.
2. Να καταθέσει στεφάνι στη σορό του.
3. Να συλλυπηθεί την οικογένειά του και
4. Να δημοσιεύσει το παρόν πρακτικό στο «ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

ΠΡΑΞΗ 213

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου μας συνήλθε σε έκτακτη συνεδρίαση ύστερα από

Ξαναείδατε έκδρομη «πόπο» δροχίν;

Μή διαστείτε να πείτε όχι, γιατί ή φετινή μας έκδρομη θα σάς διαψεύσει. Μιλάμε φυσικά για την έκδρομη του Συλλόγου μας, που έγινε στις 18 Μαΐου στη Μονή Αγάθωνα.

Κι άλλες φορές μās έδρεξε σε έκδρομη (στο Κεφαλάρι του Αργους, στην Άγια Λαύρα, στη Θήβα), μ' αυτό που έγινε φέτος δεν έχει προηγούμενο.

«Δεν ξεσταλαμάτησε» και μια στιγμή!..

Όρα να ξεκινήσουμε από το σπίτι και «ρίχνει με το τουλούμι»!

Πού να ξεμυτίσεις!..

Δε θα του γίνει όμως το χατίρι...

Επιστρατεύονται όμπρέλλες, άδι άβροχα, «κατσούλες» και ξεκινάμε. Φτάνουμε στην πλατεία Κοτζιά.

Η δροχή «σταφύλι»!

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου προσπαθούν να τακτοποιήσουν στα πουλμαν τους έκδρομείς, που καταφτάνουν μουςκεμένοι. Εύτυχως, που τα αυτοκίνητα ήταν στην ώρα τους και γίνονται τα καταφύγια των... έκδρομίων.

— Έρεπε να αναβληθεί ή έκδρομη. Έκδρομη είναι αυτή;

— Μα γίνεται αναβολή την τελευταία στιγμή; Τα αυτοκίνητα έ-

ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Να παρακολουθήσει την κηδεία του έκλιπόντα,
2. Να καταθέσει στεφάνι στη σορό του,
3. Να συλλυπηθεί την οικογένειά του και
4. Να δημοσιεύσει το παρόν πρακτικό στο «ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

ΠΡΑΞΗ 215

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου μας συνήλθε σε έκτακτη Συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του, σήμερα 16 Αυγούστου, 1982, μετά την είδηση του θανάτου του Κων(νου) Κουδελά, μέλους του Συλλόγου μας και αποφασίζει:

ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Να παρακολουθήσει την κηδεία του έκλιπόντα,
2. Να καταθέσει στεφάνι στη σορό του,
3. Να συλλυπηθεί την οικογένειά του και
4. Να δημοσιεύσει το παρόν πρακτικό στο «ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

ΠΡΟΑΓΩΓΗ

Ο κ. Α. Τσιτσιμπέλης τοποθετήθηκε Δ/ντης του καταστήματος Τράπεζας Κρήτης, στον Πειραιά. Θερμά συγχαρητήρια.

χουν κάποιο πρόγραμμα.

— Αφού δε γίνεται, να δοίμε πόσοι θα 'ρθουν.

Κι ο κόσμος ήρθε!

Και γέμισαν τα πουλμαν!

Κι οι καρδιές γύρισαν στη θέση τους.

Και ξεκινάμε...

Κι ή δροχή; Έ, αυτήνη το χαδά της...

— Θα «ξανοίξει» αργότερα, καμμένη. Δεν είναι δυνατόν να βρέχει όλη μέρα!

Μα πού να «ξανοίξει»!

Όσο προχωρούσαμε, τόσο και σκοτεινιάζε περισσότερο. Τόσο και ή δροχή δυνάμωνε.

Τέσσερις ώρες ταξίδι πέρασαν κοιτάζοντας από τα παράθυρα των αυτοκινήτων μήπως και «διασάσει».

Μα πού «άπολαμπίδα»!

Φτάσαμε στη Μονή Αγάθωνα.

Εκεί μās υποδέχτηκαν οι χωριανοί μας, που ήρθαν απ' το χωριό, τη Λαμία, την Πάτρα, τον Άγιο Κων(νο) με τις όμπρέλλες ανοιχτές.

Ήταν πιά μεσημέρι κι έπρεπε κάπου να δολετούμε για φαγητό. Εύτυχως, αυτοί που έφτασαν προτύτερα από μās, κανόνισαν να φάμε κάτω απ' το εδρύχωρο υπόστεγο του κέντρου.

Βολεψήκαμε όλοι. Άλλοι στα τραπέζια του κέντρου κι άλλοι «στρωματσάδα».

Κι ανοίχτηκαν τα καραμελωτά σακκούλια κι απλώθηκαν όλα τα αγαθά. Τί να πρωτοθαυμάσει κανείς και τί να πρωτοδοκιμάσει!

Κάθε παρέα και τ' άδικά της τα καλά.

Εδώ κοκορέτσι, εκεί κατσικάκι στη γάστρα, πιά περά καρτεδάκια, στην άλλη παρέα γαλατάκιτα, άλλοι προζυμώπιτα, πιά και χαμοκόνι μούρλια. (Τί θα 'ταν άλληθια ζεστό με τυρί! Άλλά και τώρα ήταν παντεσπάνι!) Λαχανόπιτες, κοτόπουλα ψητά, χλωροτύρι...

Άκόμα και ξυνόγαλο έκανε την εμφάνισή του. Και μπακαλαδάς. Μπακαλαδάς, να γλύφεις τα δάχτυλά σου. Γι' αυτόν φρόντισε ο Κ. Καραγιάννης. Τόν ευχαριστούμε.

Μα σάν ανοίχτηκαν οι ταμουζάνες κι έρευσε άφθονο το κοκκινέλι, που φέρανε απ' το Χωριό... έ, τότε...

Τύφλα στο νέκταρ του μπακαλαδά. Αυτό είναι πιστό γι' άθάνατους και για θνητούς!

Και σάν τραθήξαμε γεμάτα και ποσα «γυαλιά», τότε πέρα έδρεχε στην κυριολεξία.

Κι άναψε το γλέντι!

Πρώτα της ταύλας άπαλά και φρόνιμα, καταπώς ταιριάζει σε μερακλήδες. Και σε ζεστάθηκε το πράμα, τρεις δίπλες γίνηκε ο χορός. Κι άντιλαλούσαν οι λαγκαδιές και τα φαράγγια της Οίτης απ' το τραγούδι μας:

Σιγαλά κι άμάν - άμάν
σιγαλά βρέχ' ο σούρανος...

Βρέχ' άπόψε και χιονίζει
Ρίνα, Κατερίνα μου...

Κι άξιζε αυτή ή εφρονική διάθεση για τη δροχή. Πάρα μās μπήκε στη μύτη.

Μα τί γλέντι ήταν εκείνο! Τί κέφι, τί ξεφάντωμα!

Ίσως να μη χαρήκαμε το όμορφο πραγματικά τοπίο της Μονής, ίσως να μην άπολαύσαμε το καταπράσινο άνοιξιάνιο δάσος, ί-

σως!

Μα κάτω από το μεγάλο υπόστεγο, άναμώσαμε χωριανοί και φίλοι άγαπημένοι, τα είπαμε, τα ήπιαμε και το γλεντήσαμε.

Δεν είμαστε φυσιολατρικός Σύλλογος, για να μās κάμει χαλάστρα ή δροχή. Σκοπός μας ή σύναξη, το άντάμομά μας, κι αυτό το διευκόλυνε ή δροχή. Καλά θα ήταν να μην έδρεχε, μα άφού έτσι το ήθελε, με γεια της με χαρά της...

Αυτή τη δουλειά της, κι έμεις το γλέντι μας!

Πώς πέρασε όμως ή ώρα! Πώς περνούν, άλήθεια, γρήγορα οι ευχάριστες ώρες!

Όρα να φύγουμε, μα κανείς δεν ξεκολλάει απ' το χορό. Χρειάζεται να επέμβουν «δυναμικά» οι λιγότερο μερακλήδες, για να πάρουμε το δρόμο της επιστροφής.

Άποχαιρετούμε τους χωριανούς, που είναι για το Χωριό, τη Λαμία και τις άλλες πόλεις, και μπαίνουμε στα αυτοκίνητα.

Και το γλέντι συνεχίζεται εκεί!

Τώρα κανείς δε νοιάζεται τι καιρό κάνει. Βρέχει, χιονίζει, «διάσκασε»... Άλήθεια, δε θυμάμαι τί καιρό είχαμε στο γυρισμό.

Και το τραγούδι συνεχίζεται.

Ένα, ένα τα ταλέντα περνούν απ' το μικρόφωνο του αυτοκινήτου. Χειροκροτούνται με ένθουσιασμό.

Μα δεν υπάρχουν μόνο φωνητικά ταλέντα. Έχουμε και ποιητικά.

Ο κ. Κοτίνης μās άπαγγέλλει ποιήματα κλασσικών ποιητών, μα και δικά του. Η άπαγγελία είναι άψογη και τα ποιήματα διαλεγμέ-

να. Το ένα καλύτερο από το άλλο.

Μα κείνα τα δικά του πολλά πάντιστα.

Και το τραγούδι, τα άστεια περάγματα, τα άνέκδοτα συνεχίζονται. Κάποια στιγμή, το αυτοκίνητο σταματά.

— Έδώ θα κατεβείτε, κυρία μου, λέει ο οδηγός.

— Πού δρισκόμαστε;

— Στην Άχαρνών.

— Φτάσαμε κιάλας;

Ναι, είχαμε φτάσει, χωρίς να το καταλάβουμε.

Δε νομίζετε πώς ή φετινή μας έκδρομη, μ' όλη την περιπέτειά της, είχε και την καλή της όψη;

Έγώ έτσι πιστεύω.

Ένας βρεγμένος έκδρομίας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Στην πλατεία Μεταμορφώσεως και στην οδό Ίεραπετριτική 9 (Ύμητος), λειτουργεί από τον Οκτώβριο 1981 το Φροντιστήριο Ξένων Γλωσσών STE - CLAIRE.

Ένα κέντρο Ξένων Γλωσσών, που διευθύνει ή δ. Άνν. Άσωνίτη, έγγονή του συγγραφέα μας Κων(νου) Σγάγια, πτυχιούχος της Γαλλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Άθηνών και μεταπτυχιακή μένη στο Πανεπιστήμιο της TOUR - GRENOBLE - MONTPELLIER της Γαλλίας.

Η ίδια και το έμπειρο διδακτικό προσωπικό του Φροντιστηρίου περιμένουν τα παιδιά των συγγραφέων μας, υποσχόμενοι σωστή μάθηση των Ξένων Γλωσσών.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ

(6 ρ α σ τ α)

1

Σηκώθ' ή κόρη το πρωί βαριά βασανισμένη,
τόν άντρα της έδύνταζε για να τον ταξιδέψει.
Άνεβατίζει το ψωμί, το φούρνο της άνάβει,
βάνει το δάκρυ της θερμό και τον καμμό προζύμι
κι αυτόν τον άναστεναγμό βάνει ή δόλια άλάτι.
Και το Θεό περικαλεί και το Θεό δοξάζει:
— Θε μου, μη γένει το ψωμί, να μην καεί ο φούρνος,
μήν ταξιδέψει ο άντρας μου και πάει με τα καράβια.

(Γύρισμα:) Θάλασσα πλατιά,
κακούργα ξενιτά.

2

Διώξε με, μάνα μ', διώξε με κι έγώ να φύγω θέλω,
να κάμει χρόνους να με ιδείς, μήνους να λάβεις γράμμα.
Κι αν έρθει μέρα πής Λαμπρής, πρώτη γιορτή του χρόνου
και πās, μάνα μ', στην έκκλησιά να κάμεις το σταυρό σου
και ιδείς μανάδες με παιδιά, γυναίκες με τους άντρες,
τότες κι έσύ θα θυμηθείς το πόχεις γιό στα ξένα.

(Γύρισμα:) Τά έρημα τα ξένα
ν' άνάψουν να καούν,
παίρνουν τα παλικάρια
κι άλκομονούν να 'ρθούν.

(Συλλογή Δ. Φ.)

ΠΑΝΑΓΙΑ

Σε τραγουδώ Βασίλισσα, Μπτέρα σε δοξάζω,
προσκυντής στη Χάρη Σου — τιμή μου και χαρά μου.
Σε λέγω Άμπελακίτισσα, Μπουρσιάτισσα σε κράζω,
Δέσποινα Νεχωρίτισσα σ' έχω μες την καρδιά μου.

Ξενιτεμένους χρονικούς. Μόν', Παναγιά μου, κάμε Χριστόπημα, Λαμπρόπημα, στην Κεφαλογιορτή Σου,
μη λείπω απ' το σπιτάκι μου, στην έκκλησιά Σου να 'μαι,
να φέρνω και το τάμα μου, ν' άνάβω το κερί Σου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΟΥΡΛΑΣ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΕΧΩΡΙΤΕΣ «ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ»

«Πανάθεμά σε, 'Αμερική, με τα δολάρια σου, μου πήρες τα παιδάκια μου και τα 'καμες δικά σου».

1. Ο πρώτος Νεχωρίτης που πήγε στην 'Αμερική, ήταν ο Ταλιαμπές ο Μήτρος (Δημήτριος 'Αθ. Κολτσίδας, γεν. 1868). Πρέσει να πήγε το 1899, αλλά «σε λίγον καιρό γύρισε και ήφερε τη χασομακή». 'Ετσι, κώλωσαν όσοι χωριανοί το είχαν στο νου τους να ταξιδέψουν στην αλαργινή κι άγνωστη χώρα. ('Ο Ταλιαμπές και τ' αδέρφια του θά εγκατασταθούν, αργότερα, στη Βεσσαραβία κι εκεί θά μείνουν οριστικά).

Δεύτερος Νεχωρίτης πήγε ο Παπαδοχρίστος (Χρίστος Ε. Παπαευθυμίου, γεν. 1879 —μπάρμπας του Δασκάλου Παπανικολάου). Αυτός πήγε και δέ γύρισε. Βρέθηκε σκοτωμένος μέσα στ' άποχωρητήριο του σπιτιού που έμενε. 'Αγνωστο πούος και γιατί τον σκότωσε.

Τρίτος Νεχωρίτης πήγε ο Ούγγρογιώργος (Γεώργιος Χρ. Φούρλας, γεν. 1881 —μπάρμπας της μάνας μου). Πήγε το 1903. Δεν ξανάβρε στην 'Ελλάδα, λές κι έριξε πέτρα πίσω του. Πέθανε στην 'Αμερική το 1944.

'Από το 1905 ξεκίνησαν δειλά-δειλά κι άλλοι Νεχωρίτες για το υπερπόντιο ταξίδι. 'Ως τους πολέμους 1912 - 13 είχαν πάει κάμποσοι, που πλήθυναν ακόμα κατά και μετά το Μεγάλο Πόλεμο. 'Ηταν κι ένας τρόπος, βλέπεις, να γλυτώσουν το «στρατιωτικό».

Πρώτες Νεχωρίτισσες που πάτησαν στην 'Αμερική ήταν δυο αδερφές: η Μαργαρετή, παντρεμένη με το Σιαδημοθανασούλα ('Αθανάσιο Σπ. Κολατσώνη) και η Μαρομητρούλα, άνυπαντρη (παντρεύτηκε εκεί κάποιον Πλάκα από την 'Αράχοβα).

2. Το ταξίδι της 'Αμερικής, έκεινα τα χρόνια, ήταν περιπέτεια, ήταν δοκιμασία, πνευματική και σωματική. Μαθημένοι, βέβαια, οι Νεχωρίτες από ταξίδια. Πολλοί είχαν ταξιδέψει στη Βλαχία, στη Βεσσαραβία, στη Ρωσία. 'Αλλ' η 'Αμερική βρίσκεται στην άκρη του κόσμου, «στον πίσω ήλιο».

Λοιπόν: κατέβαιναν στην Πάτρα —έκει μπαρκάρizαν και ξεμπαρκάρizαν, τότε, οι «άμερικάνοι». Παρουσιάζονταν στον αντίπρόσωπο, το «Γραμματικό», κάποιος εταιρείας απ' αυτές που μάζωναν κι έστελναν μετανάστες στο Νέο Κόσμο. «Τους έκοβε ψηλά-χαμηλά, τους ξελίγωνε στις έρωτήσεις, τους έγγραφε στα χαρτιά του, τους φόρτωνε στο παπόρι».

Στοιβαγμένοι οα σαρδέλες στο «Σατούρνια», το «Βουλκάνια» κι άλλα Ιταλικά παπόρια, θαλασσοπνίγονταν βδομάδες και βδομάδες, όσο να φτάσουν στη Νέα 'Υόρκη. 'Εβγαίνουν στο «Καστριγκάρι» —έτσι έλεπαν οι παλιότεροι «άμερικάνοι» το νησάκι Καστριγκάρντ (=άκτοφυλακή), όπου τράβαναν τα κακά της μοίρας τους: έλέγχους έξαντλητικούς, άλλεπάλληλες Ιατρικές εξέτασεις. 'Εμεινε παρομιώδης ή φράση: «Διάβηκε από το Καστριγκάρι», που σημαίνει, τι και το «πέρασε από την ψηλή σίτα», δηλ. από λεπτομερειακή, σχολαστική, βασανιστική εξέταση.

'Ενα τραγουδάκι συνοψίζει τα δάσανα του μετανάστη:

«'Οποιος θά πάει στ'ν 'Αμερική

να κάτσει' να τὸ συλλογιστεί.
Σαράντα μέρες θάλασσα,
φουρτούνα και ξεράσματα.
Μὲς τὸ θαπὸρι μπήκαμε,
στὴ Νέα 'Υόρκη βγήκαμε.
Σὰν τὰ πουλιὰ γυρίζαμε,
κανέναν δὲ γνωρίζαμε».

3. Δεν έλειπαν και οι εϋθυμες νότες του ταξιδιού. Μεταφέρω έδώ μερικά ανέκδοτα Νεχωριτών «άμερικάνων», καθὼς τὰ έχω άκουστά:

1

Θέλησε να πάει στην 'Αμερική κι ο Καρλής.

— Πὼς λέγεσαι; τὸν ρωτᾷε ὁ Γραμματικὸς τῆς 'Εταιρείας.

— Μέρμηγκας.

— Πόσο χρονὼ εἶσαι;

— Σαράντα! — πὺ μαθὲ ἦταν καὶ φαίνεταν τρανύτερος.

— Χωρὶς τὰ καλοκαίρια! τὸν πείραξε κάποιος παραστεκάμενος.

— Μπαρόβου, πουτσαρίνη μ', ἰσὺ τοῦ πέτ'χης.

— Εἶσαι παντρεμένος;

— 'Αμ σαράντα χρονῶν ἄνθρωπους κὶ δὲ θά εἰμι παντρεμένος;

— Καλά, εἶναι κι ἄλλοι ποὺ δὲν εἶναι παντρεμένοι.

— 'Οχ' ἰγὼ εἰμι.

— 'Εχεις παιδιὰ;

— 'Αμ παντρεμένους ἄνθρωπους κὶ δὲ θά χου πιδιά;

— Καλά, εἶναι κι ἄλλοι παντρεμένοι ποὺ δὲν ἔχουν παιδιὰ.

— 'Οχ' ἰγὼ ἔχου.

— Πὼς τὴ λένε τὴ γυναῖκα σου;

— Γιατί, θά τς κόψω κάνα μιστό; (Τοῦ κακοφάνηκε, γιατί' ἤτανε παρεξηγήσιμο, τότε, νὰ ρωτήσεις τὸν ἄλλον πὼς λένε τὴ γυναῖκα του).

— Μά, χρῆσιανέ μου, πρέπει νὰ τὸ ξέρουμε.

— 'Α! κατάλαβα. Νὰ τς στείλῃ τὰ σκουτιά μ' ἰσὺν ἅμα πιθάνου στὴν ξιν'τιά.

Εἶδε κι ἀπόειδε ὁ Γραμματικὸς μὲ ποῖον ἄνθρωπο ἔχει νὰ κάμει καὶ τοῦ λέει, χωρατεύοντας:

— Σὰν πᾶς στὴν 'Αμερική καὶ σὲ περιλάβει ὁ Ξουρισμένος μὲ τὸν πῖκο καὶ τὸ σιόβολο, θά πάει ὁ πόρ... στεφάνι.

Κιότρεψε ὁ Καρλής:

— Σβήσῃ τ' κραιπάλα, δὲν πάου πθινά.

— Νὰ σὲ πειράξω τὸ εἶπα, καημένε.

— 'Ε, τότες, καλά, θά πάου.

Καὶ ὁ Καρλὴς μπαρκάρισε γιὰ τὴν 'Αμερική, ἀλλὰ... τὸν γύρισαν πίσω ἀπὸ τὸ Καστριγκάρι.

(«Ξουρισμένος, ὁ 'Αμερικανός. «Πῖκος», τὸ τσαπί, «σιόβολος», τὸ φκυάρι, ἐξελληνισμένα. Γιὰ σκαφτιάδες ἤθελαν τοὺς μετανάστες).

2

Ὁ Μαρονικόλας (ὁ ἐπιλεγόμενος (Χανῆς) θά ταξίδευε συντροφιά μὲ τὸν παππούλη του. 'Εβγαλαν τὰ εἰσιτήριά τους, ἦταν πανέτοιμοι.

— Τὴν τάδε ὥρα φεύγουμε, Νικόλα, νὰ μὴ χασομερίσεις ὅπου θά πᾶς!

'Αλλ' ὁ Μαρονικόλας κάπου ἤρε καλὸ κρασί καὶ τὸ... δοκίμαζε. Κι ἔχασε τὸ θαπὸρι. 'Ομως, τὸ ταξίδι δὲν τὸ 'χασε. Μπαρκάρισε μ' ἕνα φορητὸ καὶ σὲ σαράντα μέρες ἔφτασε στὸν προορισμὸ του.

3

Ὁ Ντουζογληγόρης πήρε στὸ ταξίδι του καὶ μιὰ πλέχτρα σκόρ-

δα νὰ φτιάχνει καμιά σκορδαλιά (στὴν 'Αμερική δὲν εὑρίσκει σκόρδα, οἱ 'Αμερικανοὶ δὲν τὰ τρώνε).

— Τί 'ναι αὐτὰ ἐδῶ; τοῦ λένε στὸ Καστριγκάρι, καὶ πέταξαν τὰ σκόρδα στὴ θάλασσα.

— 'Ωχ, σκορδάκια μ'! χλοπαθῆταν ὁ Ντουζογληγόρης.

4

Θά ταξίδευε κι ὁ Σωτηρογιώργος, ἀνύπαντρο παιδί, γιὰ τὴν 'Αμερική.

— 'Αἰ, μάνα, εἶπε, ἔφυγαν τόσα παιδιὰ, φεύγω τώρα κι ἐγὼ, θά μείνουν τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ ἀνύπαντρα!

5

Ὁ Λοονάσιος ἔρχεταν ἀπὸ τὴν 'Αμερική. Τόμου βγήκε στὴν Πάτρα, ἔστειλε στὸ σπῖτι του τὸ τηλεγράφημα:

«'Ερχομαι ἔω στὸν 'Επαχτο» δηλ. νὰ κατέβει στὸν 'Επαχτο ἀγωγιάτης νὰ τὸν πάρει.

4. 'Αλλ' ἡ 'Αμερική, κάθε ἄλλο παρὰ γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἦταν. Κι οἱ μετανάστες, ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἄγλωσσοι, ἀγράμματοι, ἀστοι-χείωτοι, ἀνεπάγγελτοι, ἀτεχνοι, ἀνειδίκευτοι, πὼς νὰ προσαρμοστοῦν στὸ νέο περιβάλλον;

'Αγρια ἐκμετάλλευση εἴτε ἀπὸ ὀργανωμένα μεταναστευτικὰ γραφεῖα, εἴτε ἀπὸ ἐπιτηδευοὺς πράκτορες, εἴτε κι ἀπὸ τοὺς «δικούς». Κακομεταχείριση. Κακοπέραση.

Δουλεῖς ταπεινές, «δουλεῖς ποὺ ἤθελαν δυνατὰ χέρια καὶ ντῖλ μυαλό», δουλεῖς «στὶς γραμμές» (σιδηροδρόμου), «στὶς μίνες» (ἀνθρακορυχία καὶ ὀρυχία).

Καὶ ἀπολαβὲς πενιχρές. Τὶ νὰ φᾶς, τὶ νὰ ντυθεῖς, τὶ νὰ πληρώσεις νοίκι, τὶ νὰ στείλεις στὸ σπῖτι, τὶ νὰ ξεχρεωθείς;

Διαβίωση μὲ ἥρωικὴ λιτότητα. 'Εμειναν συντροφίες - συντροφί-ες σὲ ὑπόγεια καὶ κάθυγρα καὶ ἀνήλιαγα καὶ κρύα δωμάτια. Μόνοι τοὺς πλένονταν, μόνοι τοὺς μαγειρεύαν.

Ὅμως, ἐλπίδα τοὺς νὰ καζαντίσουν. 'Ονειρό τοὺς νὰ γυρίσουν, σὲ πέντε - δέκα χρόνια, στὴν Πατρίδα «άμερικάνοι», «παρῶλῆδες», «μὲ τᾶληρα» (δολάρια), μὲ χρυσὰ ρολοῖα καὶ βαριεὲς καδὲ νες, μὲ κοντυλοφόρια στὴν τσεπούλα ἀραδιασμένα. Νὰ κάμουν ἀγορές, νὰ παντρεύουν ἀδερφές, νὰ σπουδάσουν παιδιὰ.

Καὶ οἱ ἀνύπαντροι νὰ καλοπαντρευτοῦν:

«Μὲς τῆς Πάτρας τὸ λιμάνι ἦρθαν οἱ ἄμερικανοὶ μὲ τριαντάφυλλο στὸ πέτο γιὰ νὰ παντρευτοῦνε φέτο. Μὴ ζητᾶτε, ἄμερικανοὶ, πολλὰ προίκα γιὰ δὲν κάνει. Τὰ κολάρια ποὺ φορᾶτε, στὸ Σικάγο τὰ χρωστάτε, τὰ παλὰ νάποῦ φορᾶτε στὴν 'Υόρκη τὰ χρωστάτε.

'Οποῖος δὲν πάρει χιλιάδες κείνος ἦρθε μὲ παρόδες. Κι ὅποιος πολλὰ προίκα πάρει μὲ δαν'κὰ θά φύγει πάλι».

Καὶ τὸ 'να γίνεταν καὶ τ' ἄλλο. 'Ερχονταν καὶ προκομμένοι, «καζαντισμένοι», ἔρχονταν καὶ ξεπλυμένοι, «μὲ τὸ θροαὶ στὸ νῶμο».

5. 'Ὡς τὰ 1920 - 1921 ματανάστευες στὴν 'Αμερική ἐλεύθερα. 'Ὡς τότε, θά πήγαν καμιά ἑξὴν ταριὰ παντρεμένοι, ἀλλὰ δίχως τίς οἰκογενεῖς τοὺς.

'Απὸ τοὺς πρώτους Νεχωρίτες

Η ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Υπό τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιμανδρίτου,
ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΕΡΜΗΓΚΑ

Κυριακὴ ἡμέρα ἦτο, ποὺ περνεῖ ὁ δάσκαλος τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ τοὺς φέρνει στὴν 'Εκκλησία. Σὲ λίγα λεπτά τῆς ὥρας ἀκούεται μέσα στὴν 'Εκκλησία κρότος φοβερός, ὁ ὁποῖος προεκλήθη ἀπὸ τὴν κατολίσθησι εἰς μεγάλην ἔκτασιν τοῦ ἐδάφους, ποὺ συμπαρῆ-συρε τὸ ἡμισυ τοῦ χωριοῦ καὶ μαζί μὲ αὐτὸ καὶ τὸ Σχολεῖο, καὶ μόλις ἡ 'Εκκλησία διεσώθη μὲ τοὺς μαθητὰς καὶ λοιποὺς χριστιανούς. Πὼς μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ, ἀπὸ τὰ γεγονό-τα αὐτὰ καὶ τόσα ἄλλα ποὺ συμβαί-νουν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς Θεῆς Προνοίας, ἡ ὁποία μᾶς λέγει ὅτι ὁ Θεὸς προνοεῖ καὶ συντηρεῖ τὴ δημιουργία Του.

'Ανεξήγητες οἱ βουλὲς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ὅπως μᾶς λέγουν τὰ λόγια τοῦ 'Ιεροῦ Ἐυαγγελίου θγαίνει μιὰ ἀκτί-να φωτεινὴ, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ μᾶς λύσῃ τὴν ἀπορία, ὅτι ὁ Θεὸς κυβερνᾷ καὶ συντηρεῖ τὴ δημιουργία Του εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητο καὶ θέλει καὶ ζητεῖ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ εἰς αὐτὴ τὴ θέλησι ποὺ ἔχει ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρω-πον, ζητεῖ καὶ τὴ θέλησι τοῦ ἀνθρώ-που, ἡ ὁποία πηγάζει ἀπὸ τὴν ἐλευ-θερία του, ὅποτε ἐπεμβαίνει ὁ Θεὸς καὶ βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ δια-διαφυλάξῃ αὐτὸν σωματικῶς καὶ ψυ-χικῶς. Σωματικῶς μὲν μὲ τὰ τόσα θεραπευτικὰ δότανα, τὰ ὁποῖα πλου-σίως ἔχει διασκορπίσει μέσα στὴν

δημιουργία Του ὥστε νὰ τὰ παίρ-νουν οἱ ἱατροὶ καὶ νὰ τὰ διασκευά-ζουν πρὸς θεραπείαν. 'Αλλὰ νὰ φω-τίξῃ ὁ Θεὸς καὶ πολλοὺς τῶν ἱατρῶν γιὰ νὰ ἐφευρίσκουν διάφορα φάρμα-κα, ὅπως ἐφωτίσθη ἀπὸ τὴν Θεῖα Πρόνοια ὁ μεγάλος ἐκεῖνος πιστὸς χριστιανὸς ἱατρός Παστέρ σὲ μιὰ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν κυριαρχοῦ-σαν οἱ ὕλισται καὶ οἱ ἄθεοι τῆς αὐ-τομάτου γενήσεως τῶν ὄντων, καὶ ἀπέδειξε τὰ ἐξ ἀρχῆς τῆς δημιουρ-γίας ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὑπάρχοντα ὄντα καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ μικρόδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα πήρε καὶ ἐκαλλιέργησε ὀρι-σμένα ὡς ἀντισώματα (τὰ ἐμβόλια) μὲ τὰ ὁποῖα προλαμβάνονται καὶ θε-ραπεύονται διάφορες ἀρρώστειες.

Καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ σύγχρονος ἱατρός Φλέμιγκ, μικροβιολόγος ὁ ὁποῖος ἐπὶ χρόνια ἐκαλλιέργησε μέ-σα σὲ δοχεῖα ἐκ ζωμοῦ κρέατος διά-φορα μικρόδια στρεπτοκόκκων, πνευ-μοκόκκων κ.λπ. καὶ συγχρόνως νὰ κά-νῃ καὶ ἐνέσεις μὲ διάφορα φάρμακα γιὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ ἢ νὰ νεκρώσῃ τὰ μικρόδια αὐτὰ.

'Αλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ποὺ ἐλαφρὸς ἄ-έρας ἔρριψε μέσα εἰς τὸ δοχεῖον τοῦ ἐκθέματος μικρὸν σπόρον ἐκ μύκη-τος, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν σημασί-αν ἔδωσεν. Μετὰ δμως ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας μὲ ἐκπληξὴ βλέπει πῆριξ αὐ-

● Συνέχεια στὴν 5η Σελίδα

ΝΕΧΩΡΙΤΙΚΗ ΘΥΜΟΣΟΦΙΑ

● Συνέχεια ἀπὸ τὴν 1η σελίδα.

γίνεκε πετσὶ καὶ κόκκαλα.

Νὰ κι οἱ Γιολντασαῖοι ματα-διάβαιναν.

— Τί ἀπόγινε, Καπῶνη, μὲ τὴ λαγωνίκα μας;

— Δὲ σᾶς εἶπα ἰγὼ θά τ,ν κά-μου νὰ φάει κριμύδ';

Κράζει τὴ λαγωνίκα, «σασ πάρ-του», τῆς λέει καὶ τῆς πετάει ἕνα κρεμύδι.

Τ' ἄρπαξε στὸν ἀέρα καὶ τὸ 'χαψε.

Κι ἔμεινε ὁ μύθος: «ἡ λαουνίκα τρώει κριμύδ'», ποὺ σημαίνει ὅτι κι ἡ παροιμία: «ἡ σφίξη θγάνει τὸ λάδι».

«άμερικάνους», οἱ περισσότεροι γύ-ρισαν στὴν 'Ελλάδα. 'Οσοι ἔμει-ναν μόνιμα στὴν 'Αμερική, ξεπέ-ρασσαν σιγὰ - σιγὰ τίς δυσκολίες, πιάστηκαν σὲ δουλειὰ καλύτερες, ἀνθρακινότερες, ἐπικερδέστερες, κάλεσαν κοντὰ τοὺς γυναῖκα καὶ παιδιὰ, ἡ δημιούργησαν ἐκεῖ οἰκο-γένειες, ἔκαμαν λεφτά, ἔφκισαν περιουσίες, πολιτογραφήθηκαν ἄ-μερικανοί, προόδευσαν. Οἱ ἀπόγο-νοὶ τοὺς ἀποτελοῦν σήμερα τὴ δεύ-τερη καὶ τὴν τρίτη γενεὰ ἐλληνο-αμερικανῶν.

Οἱ πρώτοι ἐκεῖνοι Νεχωρίτες «άμερικάνοι» ἴδρυσαν τὸ 1918, καὶ τὸν πρώτο Νεχωρίτικο Σύλλο-γο μὲ τ' ὄνομα «Σύλλογος Παν-νεχωριτῶν, ἡ Δεξαμενὴ».

Μετὰ τὸ 1921, ἡ 'Αμερική «θὰ κλείσει», δὲ θά δέχεται πλέον νέ-ους μετανάστες. Οἱ παλιοὶ «άμε-ρικάνοι» θά συνεχίσουν νὰ πηγαί-νοῦν, ἢ νὰ καλοῦν τοὺς δικούς τους. Μποροῦσε δμως νὰ μεταναστεῦσε «μὲ τὴν ἀναλογία» ἢ, ἂν τὰ κατάφερνε, νὰ πᾶς «λα-θραῖος».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΟΥΡΛΑΣ

ΣΗΜ.: Γιολντασαῖοι, ξαίκουστὴ ἄρματολικὴ φάρα, ἀπὸ τὴ Δομνί-στα. 'Αλλοὶ ἔμειναν στοῦ Μαρί-νου κι ἄλλοι στὴ Σέλνιτσα (Κα-στανούλα). 'Ο παλιὸς ὁ λόγος λέ-ει:

«Δώδεκα Γιολντασαῖοι

δεκατρεῖς ταμπράδες»,

δηλ. δώδεκα οἱ Γιολντασαῖοι, κα-θένας μὲ τὸν ταμπουρά του, κι ἕ-νας ταμπουράς παραπανίσιος γιὰ τὸ μουσαφίρη, ποὺ δὲν ἔλει-πε ποτὲ ἀπὸ τὸ Γιολντασαῖικο ἀρχοντικό.

Στὸ Παλιονέχωρο σᾶζεται τὸ τοπωνύμιο: «Στοῦ Γιολντάση τὴ λάκα». Θὰ λημέριασε, λέω, κάπο-τε ἐκεῖ ὁ Γιολντάσης κι ἔμεινε τ' ὄνομά του.

Ἡ 'Επανάσταση βρῆκε τοὺς Γιολντασαῖους (ἐξὶ ἀδέρφια: Γι-αννάκης, Κώστας ἡ Σερέτης, Μή-τρος, Ζαχαρίας, Νικόλας, Θανασά-κης) νὰ κατέχουν τὸ ἄρματολίκι τοῦ Καρπενησιοῦ, μὲ πρωτοκαπε-τάνιο τὸ Γιαννάκη Γιολντάση (Κα-σομούλη, 'Ενθυμήματα Στρατιωτι-κά, τόμ. Α', σελ. 12).

Οἱ Γιολντασαῖοι δάρεσαν, 'Ιού-νιο 1821, στὸ τερνιώτικο, τὸ Νούρκα Σέρβανη, τὸν τρομερὸ δερβέναγα τοῦ Καρλεμοῦ. «Στοῦ Νούρκα τὴ σκάλα», λένε ἀκόμα οἱ Τερνιώτες.

Υπὸ τοὺς Γιολντασαῖους πολέ-μησαν καὶ οἱ Νεχωρίτες καὶ ἄλ-λοι Κραβαρίτες. 'Απὸ μιὰν ἀνα-φορὰ τοῦ 'Επαρχοῦ Κραβάρων, Βετολίστα 13.10.1823, μαθαίνου-με ὅτι τὰ Κραβαροχώρια εἶναι «ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν» τοῦ Σιαφάκα «ἐξαιρουμένων δέκα χωρίων, τὰ ὁποῖα εὐχαριστοῦνται νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Γιολντάση». (Γ. Α.Κ. Βλαχογιάννη, Φ. 53).

Οἱ Γιολντασαῖοι μὲ τὴ λαουνί-κα ἦταν ἀπόγονοι τῶν 'Αγωνιστῶν τοῦ Εἰκοστένου.

ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΝΕΟΙ

Του ιατρού κ. ΠΑΥΛΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

— Κάτω ή γεροντοκρατία, τόπο στα νιάτα. Αυτό ήταν το σύνθημα που επικρατούσε κείνο τον καιρό. Ξεκίνησε από μια ομάδα από νέους με πρωτοστάτη το Νίκο. Το σύνθημα είχε απήχηση και η ομάδα οπαδούς, κι όχι μόνο νέους, αλλά απ' όλες τις ηλικίες, που πράγματι πίστευαν, ότι πρέπει να μπει τέρας στη γεροντοκρατία. Ν' ανοίξει ο δρόμος στους νέους ανθρώπους, να δοθεί η ευκαιρία να προσφέρουν και να δείξουν τις ικανότητές τους. Με τη γεροντοκρατία, έννοιας την συνήθεια, ή καλύτερα, το καθεστώς, που υπήρχε και που οι θέσεις - κλειδιά στη Δημόσια Διοίκηση, τους 'Οργανισμούς, τις Τράπεζες και άλλου, δίνονταν σε ανθρώπους περασμένης ηλικίας, με μοναδικό πολλούς φορές κριτήριο την εμπειρία τους. Μια εμπειρία που θα είχε αποκτήσει, αφού οι περισσότεροι ήταν ή απόστρατοι ή συνταξιούχοι. Οι άνθρωποι αυτοί δεν ήταν όλοι περασμένης ηλικίας, αλλά όπωσδήποτε είχαν τελειώσει μια καριέρα, και τους καλούσαν να προσφέρουν σε μια δεύτερη. "Ετσι, είχε καθιερωθεί! 'Ο καλός τερός να διοικεί έναν 'Οργανισμό, ήταν ο απόστρατος Στρατηγός και ο καλύτερος Σύμβουλος, ή Γενικός Διευθυντής μιας 'Υπηρεσίας ήταν ένας συνταξιούχος Διευθυντής άλλης υπηρεσίας.

Την αλλαγή αυτής της κατάστασης ζητούσε η ομάδα. Ζητούσε να μη παίρνουν τις θέσεις αυτές συνταξιούχοι, αλλά νέοι, μορφωμένοι και καταρτισμένοι. 'Η κίνηση αυτή δόθηκε υποστήριξη στον τύπο και σε 'Οργανώσεις, και έτσι άρχισε να γίνεται συμπαθής. Φάνηκε μάλιστα πως θα είχε και μερικά θετικά αποτελέσματα. Και τουτό, γιατί σιγά-σιγά στη Βουλή και στην Κυβέρνηση δημιουργήθηκε ένα ευνοϊκό κλίμα, ιδίως από τα νεότερα στην ηλικία μέλη, που είχε και συνέχεια. 'Η Κυβέρνηση, περισσότερα από πίστη, που δεχόταν, και λιγότερα από πραγματική διάθεση για αλλαγή, δήλωσε ότι μελετάει το θέμα και ότι στο μέλλον θα χρησιμοποιούνται λιγότεροι συνταξιούχοι και περισσότεροι νέοι σε σημαντικές θέσεις. Αυτό ήταν ένα θετικό δήμα. Για να ολοκληρωθεί όμως, έπρεπε να γίνουν πολλά, ή μάλλον όχι και τόσα πολλά, αλλά ένα: Να ψηφισθεί ένας νόμος με ένα άρθρο, που να απαγορεύει την πρόσληψη και τοποθέτηση συνταξιούχων στις παραπάνω θέσεις, όπως έπαινε ζητούσε η ομάδα και ο Νίκος. Τό ήξεραν βέβαια, ότι δεν υπήρχαν πολλές πιθανότητες να λυθεί το θέμα αυτό με τόσο απόλυτο τρόπο, όμως κάτι πήγαινε να γίνει.

Δεν περπατάσε δυστυχώς ή προσάθεσε αυτή, γιατί έγιναν Κυβερνητικές και άλλες αλλαγές. "Ετσι το καθεστώς της γεροντοκρατίας βαστούσε γερά, παρ' όλο που συχνά - πυκνά ακουγόταν και από επίσημα χείλη ότι «θα δοθούν ευκαιρίες στους νέους να προσφέρουν σε υπεύθυνες θέσεις κ.τ.λ.».

'Ο καιρός κυλούσε και τα πράγματα δεν άλλαζαν. 'Ο Νίκος εξακολουθούσε να είναι νέος, αν και είχαν μαζευτεί κάμποσα χρονάκια στη πλάτη του, ο ίδιος αισθανόταν νέος και άξιος να προσφέρει κάτι περισσότερο από τη δουλειά που έκανε τώρα και που δεν τον γέμιζε.

Δυστυχώς όμως, ήταν αναγκασμένος να ακολουθήσει το συνηθισμένο δρόμο. Θά περίμενε τη σειρά του να μπει στον πίνακα

προακτών, αφού κρινόταν πρώτα από το υπηρεσιακό Συμβούλιο και αν ήταν καλός, να προαχθεί «κατ' έκλογη» εις τον άμέσως ανώτερο βαθμό, όπως όριζε ο Κώδικς Καταστάσεως Δημοσίων Πολιτικών 'Υπαλλήλων». Και ενώ τα πράγματα ήταν τόσο ζοφερά, φάνηκε κάποιο φως. Ζητούσαν νέο επίσημον, στα μέτρα τα δικά του, για σημαντική θέση Κρατικού 'Οργανισμού. Πήγε, έδωσε τα χαρτιά του και περίμενε με κρυφές ελπίδες.

Πέρασε καιρός και πονηρά απάντηση. Κα ιδέν πήρε ποτέ απάντηση. Πολύ αργότερα έμαθε, πως τη θέση την πήρε ένας... συνταξιούχος. 'Αλλά και ύστερα απ' αυτή την απογοήτευση, κατά βάθος, διατηρούσε κάποιες άδριστες ελπίδες. Τις ελπίδες αυτές τις συντρόφευε ή 'Ιδέα ότι ήταν νέος. "Ετσι πίστευε πάντα ο ίδιος... "Όταν μιλούσε για νέους, έδωσε πρώτο και καλύτερο τον εαυτό του. «Εμείς οι νέοι, για μάς τους νέους», έλεγε πάντα.

Κι έτσι ο καιρός περνούσε, κι όλα ήταν ίδια. Κάποτε όμως, τα πράγματα άλλαξαν. Κι όχι μόνο ή Κυβέρνηση, αλλά καθώς φαινόταν, και ή νοοτροπία. Το παλιό αίτημα, κάτω ή γεροντοκρατία, τόπο στα νιάτα, ακούστηκε δυνατότερα. 'Η ίδια ή Κυβέρνηση — συμφώνουσε και ή 'Αντιπολίτευση — διακήρυξε ότι θα χρησιμοποιούσε νέους, ικανούς νέους ανθρώπους. 'Ο Νίκος πίστεψε πιά ότι τώρα, τα παλιά όνειρα θα γίνουν πραγματικότητα. Το νέο αίμα που είχε εξαγγείλει ή Κυβέρνηση για την πρόοδο του τόπου, μόνο με νέους ανθρώπους μπορούσε να γίνει. Και όταν έλεγε νέους ανθρώπους, έννοιας φυσικά και τον εαυτό του.

'Ανακοινώθηκε επίσημα ότι οι σημαντικές θέσεις στη Δημόσια Διοίκηση, στους 'Οργανισμούς και στις Τράπεζες, θα πληρωθούν με στελέχη από νέους στην ηλικία.

Νά, λοιπόν, που ένα αίτημα πολλών χρόνων δόθηκε την ολοκληρωσή του. Χαράς Εύαγγελο για το Νίκο. Τώρα δεν άπαινε τίποτα άλλο, παρ' να πάει ο ίδιος να το πει! «'Εδώ είμαι, να τα προσόντα μου, οι σπουδές μου και το ήθος μου, δώστε μου τη θέση που δικαιούμαι και θα δείτε τι μπορώ να προσφέρω».

Περίμενε λίγες μέρες να γίνουν οι προκηρύξεις για τις θέσεις, και μόλις έγιναν, πήγε γεμάτος χαρά. "Εδωσε τα χαρτιά του — διογραφικό σημείωμα και αίτηση — και περίμενε πιά το διορισμό. Αυτή τη φορά δεν είχε μόνο ελπίδες, είχε δεβαιότητες. Τα προσόντα του ήταν πολύ πάνω απ' αυτά που ζητούσαν οι προκηρύξεις και για θέση Συμβούλου και Διευθυντού, ακόμα και Γεν. Διευθυντού. Δεν του ξέφυγε αυτή τη φορά, θα έπαινε την καλή. Και έτσι, με τη κατάργηση της γεροντοκρατίας, θα γινόταν πραγματικότητα ή αξιοκρατία. Και περίμενε.

Οι μέρες όμως περνούσαν και ακόμα καμιά είδηση.

Και όχι μόνο αυτό, αλλά διάβασε στην εφημερίδα, ότι είχαν γίνει κιόλας οι πρώτες τοποθετήσεις, πράγματι με νέους ανθρώπους. 'Από τη μια μεριά χάρηκε, ενώ από την άλλη ανησυχούσε. Γιατί τόση καθυστέρηση; Και όχι τί-

ποτα άλλο, αλλά οι καλές θέσεις θα πινόνταν και τί θα έμενε γι' αυτόν;

Τις επόμενες μέρες, διάβασε κι άλλους διορισμούς στην εφημερίδα, κι αυτό τον γέμισε αγανάκτηση, πλόν. 'Ηταν φανερό, ότι οι θέσεις λιγόστευαν, τα περιθώρια στένευαν και θα έχανε το τραίνο. Κάτι που δεν ήθελε ούτε να το διανοηθεί, να μείνει δηλαδή ο υπάλληλος καριέρας. Δεν πρόλαβε να διαμαρτυρηθεί — ήταν έτοιμος να το κάνει — γιατί ήρθε από την αρμόδια υπηρεσία διορισμών συστημένο γράμμα. Τον καλούσαν να περάσει από τον κ. Γενικό Διευθυντή της υπηρεσίας «για ύπόθεσή του». 'Ηταν φως φανάρι, πως ο διορισμός ήταν γεγονός. Τού έκανε μεγάλη εντύπωση μάλιστα, το ότι τον καλούσαν να πάει στον κ. Γενικό αυτόπροσωπώς. Ποιος ξέρει, ο κ. Γενικός ίσως να τον παρουσίαζε και στον κ. 'Υπουργό. 'Ο Νίκος φαντάστηκε τον κ. 'Υπουργό να του λέει: «'Αγαπητέ μου κ. Τάδε, άρκετά περιμένετε, άρκετά άδικηθήκατε από τη γεροντοκρατία. Τώρα ήρθε ή δικαίωση και είμαι ευτυχής, που έχω σ' άναγγέλλω το διορισμό σας στη θέση... κλπ., κλπ.». 'Αλλά ως μη είμαστε και ύπερβολικοί, σκέφτηκε, όχι και στον 'Υπουργό, τέλος πάντων. Μια ύποψια σκιας πέρασε από το μυαλό του, μόνο για μια στιγμή, αλλά την έδιωξε και συνέχισε ν' απολαμβάνει τον ένθουσιασμό του. Στο κάτω - κάτω, αν ήταν κάτι άσχημο, δεν θα τον καλούσαν να πάει αυτόπροσωπώς, αλλά όπως και την άλλη φορά, δεν θα έπαινε καμιά απάντηση. "Οχι - όχι, ο διορισμός ήταν σίγουρος, μόνο δεν ήξερε για πού. Πάνω στον ένθουσιασμό του σκεφτόταν για το πόσο άλλαξε ή νοοτροπία. 'Αντί, όπως συνήθως γινόταν, να του στείλουν ένα ψυχρό έγγραφο, «σας γνωρίζουμε ότι διορίστητε... κλπ., κλπ.», τώρα τον καλούσαν ευγενικά σε προσωπική συνάντηση με τον κ. Γενικό Διευθυντή της αρμόδιας 'Υπηρεσίας. Πόσο άλλαξε, αλήθεια! πόσο έγινε άνθρωπος ή Δημοσία Διοίκηση! Μπράβο μας, μπράβο μας!!

Την ώρισμένη ώρα βρισκόταν στον προθάλαμο του γραφείου του κ. Γενικού. Είπε στην ιδιαιτέρα ποιός ήταν, του είπε να περιμένει λίγο, και κάθισε. Είχε ένα μικρό τρανκ. Δεν ήταν από το πράγμα. Χρόνων κότσι, μόχθοι και άναμονές δικαιωνόνταν.

Κάποια στιγμή, ή πόρτα άνοιξε και μπήκε. 'Ο κ. Γενικός τον δέχτηκε με εγκαρδιότητα, του είπε να καθήσει και κάθισε. «Κύριε τάδε», άρχισε ο κ. Γενικός, «είναι γνωστό το θέμα, που σας έχει φέρει εδώ; Κάτι προσπάθησε να πει ο Νίκος, αλλά τελικά δεν είπε τίποτα μιά και ο άλλος συνέχισε: «Τον τελευταίο καιρό ή Κυβέρνηση με εισηγήθηκε της Δημόσιας Διοικήσεως, αποφάσισε να την έκσυγχρονίσει και να της δώσει νέο αίμα. Οι άνθρωποι, συνέχισε με φόρα, που θα δώσουν το καινούργιο αίμα και θα κάνουν την αλλαγή είναι οι νέοι, οι ικανοί νέοι. Τέρας στην γεροντοκρατία όριστικά. Του Νίκου τού ήρθε να χειροκροτήσει, αλλά ο μονόλογος του κ. Γενικού, ήταν σωστός χείμαρρος. Και ενώ έλεγε αυτά, άνοιξε ένα ντοσιέ και ξεφυλλίζοντας τα χαρτιά που ήταν

μέσα είπε: «Τα χαρτιά σας και τα προσόντα σας είναι θαυμάσια». «'Ευχαριστώ» κατόρθωσε μέσα στην συγκίνησή του να ψελλίσει ο Νίκος, ενώ ο άλλος συνέχισε: «Τα προσόντα αυτά είναι ό,τι ακριβώς χρειάζονται για μία καλή θέση». Κι όσο δεν έλεγε ποιά θα ήταν ή θέση αυτή, ο Νίκος άδημονούσε. Τόση ώρα τον είχε εκεί και ακόμα δεν του είχε ποιά θέση θα πάει. 'Η άγωνία του ήταν μεγάλη και ένιωθε τους χτύπους της καρδιάς του δυνατούς. "Όμως συγκρατήθηκε και περίμενε. 'Ο κ. Γενικός σταμάτησε για λίγο, πήρε κάποιον σημειωματάριο και γρήγορα, γρήγορα, σαν να ήθελε να απαλλαγεί από τις λέξεις όσο γινόταν γρηγορότερα, είπε: «Δυστυχώς όμως με σ' έχουμε ένα μικρό εμπόδιο, που μάς τα χαλάει όλα». 'Ο Νίκος νόμισε για μια στιγμή ότι έγινε σεισμός ή κάποια έκρηξη. Είχε την αίσθηση ότι βρισκόταν αιωρούμενος στο κενό και από στιγμή σε στιγμή θα τσωνιζόταν πεφτοντας. 'Ο κ. Γενικός, κοινοστάθηκε για λίγο και κύτταξε το Νίκο προσεχτικά, που φαίνεται ότι είχε αλλάξει και χρώμα. Θεώρησε άπαραίτητο να ολοκληρώσει. «Δυστυχώς», είπε, «δεν σας παίρνει ή ηλικία». 'Ο Νίκος στο άκουσμα άνακουφίστηκε. Τού ήρθε να βάλει τα γέλια. «'Ε όχι δά. Νέος, ναί, αλλά όχι και άνήλικος είπα». «Δεν είμαι κ. Γενική, τόσο νέος, που να μην μπορείτε να μου έμπιστευθείτε μία σημαντική θέση. «Δεν με καταλάβετε», είπε ο άλλος ψύχραιμα, σχεδόν κυνικά, «δεν είπα ότι είστε νέος, αλλά είστε πολύ μεγάλος πιά. Το όριο που θέσαμε ήταν κάτω των 50, και σεις τα ξεπεράσατε πριν 3 μήνες». Νέος σεσημώσε αυτή τη φορά. Τού ήρθε ζάλη. Στο κεφάλι του στριφογύριζε επίμονα μία άπορία. 'Εγώ έχω περάσει το όριο ηλικίας, δηλαδή είμαι γέρος; Πάλι δρόθηκε στο κενό, πάλι μετέωρος. Με κόπο πολύ συγκεντρώθηκε για λίγο και σκέφτηκε. 'Εγώ 50 χρονών, μα πότε έγινε τόσο. 'Εγώ είμαι νέος, πολύ νέος. Αυτό πιστεύω πολλά χρόνια τώρα. Μήπως έγινε λάθος στην αριθμητική, διαρωτήθηκε. Προσπάθησε να θυμηθεί πότε γεννήθηκε. Με λίγη ψυχραιμία δρόθηκε τα νούμερα και ήταν πράγματι έτσι. Ποτέ μέχρι τώρα δεν είχε συνειδητοποιήσει ότι δεν ήταν νέος. "Ισως να θυμόταν κάθε χρόνο ότι ανέβαινε κατά ένα, αλλά ποτέ δεν κατάλαβε ότι πέρσσε κάποιον όριο, που από κεί και πέρα δε λέγεται νέος πιά. «Δυστυχώς για σ'», ξανάπε ο κ. Γενικός, «βάλουμε αυτό το όριο, για να γίνει πραγματική ανανέωση». Κατάλαβε ότι ήταν άσκοπο και άνωφελο να πει ό,τιδήποτε και γι' αυτό σηκώθηκε, χαιρέτησε όσο ευγενικά και ψύχραιμα μπορούσε και έφυγε. Τό κακό δεν ήταν ότι έχανε τη θέση. Τό κακό ήταν ότι συντηρόταν αυτό που χρόνια πίστευε, ότι ήταν νέος.

Βγήκε από το κτίριο και πήρε την κατεύθυνση για το γραφείο του. Στο δρόμο ένιωσε πολύ κουρασμένος. Αισθανόταν στην πλάτη του ένα βάρος άσχημο, που σίγουρα ήταν από τα τόσα του χρόνια. Τού φάνηκε ακόμα πως είδε το πρόσωπό του στην απέναντι διτρίνα και πως ήταν γεμάτο ρυτίδες και τα μαλλιά του κάτω-

Η ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

● Συνέχεια από την 4η σελίδα

τού να έχει άναπτυχθεί μούχλα και εις άκτίνα άρκετά μεγάλη τα μικρόδια να έχουν εξαφανισθή. 'Από τη μούχλα αυτή προήλθε και το αντιβιοτικό φάρμακο Πενικιλίνη, στρεπτομυκίνη κ.λπ. Καί ο Φλέμιγκ την έφεύρεσι του αυτή την απέδωσεν όχι στη σύμπτωση, αλλά μέσα στους κόπους του, στην πίστι του εις τον Θεόν και στην επέμβαση της Θείας Πρόνοιας. Καί σήμερα για την έπάρατο αυτή άρρώστεια, τον καρκίνο μόνον ή Θεία Πρόνοια έάν θελήση να φωτίση κανένα Χριστιανό και πιστόν εις αυτήν ιατρόν και έφεύρη το άποτελεσματικό εκείνο φάρμακο διά την θεραπείαν ή και την πρόληψι του σκληρού αυτού όγκου, ώστε να σταματήσουν τα φάρμακα (μπαλόνια) και οι άκρωτηριασμοί τους όποιους μεταχειρίζεται ή σημερινή ιατρική έπιστήμη χωρίς κανένα άποτέλεσμα θεραπείας.

● Συνεχίζεται.

ΤΟ ΝΕΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

Τό νέο Κοινοτικό Συμβολαιο, που προέκυψε απ' τις έκλογές της 17ης 'Οκτωβρίου 1982, έχει ως εξής:

Χολέβας Σωτήριος
Μασγάλας Σταύρος
Παπακώστας Κων/νος
Μπαλαφρούτας Δημήτριος
Μαζιάς Νικόλαος
Κρανιας 'Απόστολος
Καλαθάς Μιχαήλ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΕ ΑΠΟΡΟΥΣ

'Ο χειρουργός οφθαλμίατρος κ. Γρηγόριος Δημ. Ντούζος, Εύρυδάμαντος 20 και Τριγγέτα 12 "Αγίος Σώστης (Α. Συγγρού) τηλ. 9343574, θα εξετάζει και θα χειρουργεί δωρεάν τους έχοντας άνάγκη απόρους συγχωριανούς μας.

ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Με πίστωση, που χορήγησε ή Νομαρχία Αιτωλ/νίας στην Κοινότητά μας, άρχισαν οι εργασίες διευθετήσεως και τσιμεντοστρώσεως της κοίτης του Κλεινοδίτη στο σημείο που περνάει ο δρόμος Νεοχωρίου — 'Αράχωβας, για να μη διακόπτεται ή συγκοινωνία κατά τους χειμερινούς μήνες.

σπρα. "Όλα μαρτυρούσαν ότι ήταν πιά ένας άνθρωπος περασμένης ηλικίας. "Ετσι γύριζε πάλι στο γραφείο, όπου τον περίμενε μία συνθησιμένη καριέρα δημοσίου υπάλληλου. Καί όπου θα περιέμενε να μπει στον πίνακα προακτών «κατ' έκλογη» και να χαθεί μέσα στο άνώνυμο πλήθος των δημοσίων υπαλλήλων, χωρίς να μπορέσει να ξεχωρίσει σε τίποτα, χωρίς να προσφέρει κάτι το σπουδαίο. Πήγαινε πάλι στο γραφείο του, απ' όπου πριν από μία ώρα έφευγε νέος κα ιτώρα, μέσα σε τόσο λίγο χρόνο, γύριζε γέρος ή έστω ώριμος, όπωσδήποτε όμως όχι τόσο νέος.

Αναμνήσεις από τους γάμους του χωριού

Υπό του Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΝΤΗ

Φέτος το καλοκαίρι στο χωριό, τον μήνα Ιούλιο, έγιναν δύο γάμοι. Είχα την τύχη να είμαι εκεί και στους δύο.

Θα προσπαθήσω να παρουσιάσω το τελετουργικό των δύο γάμων και σ' αν γεγονόδες του χωριού, αλλά και για να φέρω στη μνήμη πολλών χωριανών μας, πώς γινόντουσαν οι γάμοι παλιότερα στο χωριό, και πώς γίνονται τώρα. 'Αλλά και να πάρουν και οι νεώτεροι μία ιδέα για τα ήθη και έθιμα των γάμων.

Πρίν άρχίσω να εξιστορώ τα γεγονότα, ζητώ συγγνώμη, εάν δεν αποδώσω άπόλυτα και με σειρά τα γεγονότα των γάμων. 'Αλλωστε, αυτά δεν έχουν και τόση σημασία, όση έχουν ή καταγραφή και διατήρηση των έθιμων αυτών.

Οι εργασίες για τον πρώτο γάμο, που έγινε στο χωριό, άρχισαν πριν ένα μήνα. 'Αλλά οι επίσημες γιορτές - τελετές άρχισαν από την Τετάρτη το βράδυ με τα «Προζύμια».

Στο σπίτι του γαμπρού και της νύφης μαζεμένοι οι καλεσμένοι περιμένουν ν' άρχισει ή διαδικασία για τα προζύμια.

Έφεραν τ' οσκαφίδι (σ' αυτό ζυμώνουν τ' οσμί), και γύρω-γύρω μαζεύτηκαν άγόρια και κορίτσια, άφου προηγουμένα έπλυναν τα χέρια τους. Μετά έφεραν τη σίτα γεμάτη άλεύρι και άρχισαν με τη σειρά τα παιδιά να κοσκινίζουν τ' άλεύρι. Στη συνέχεια, ό γαμπρός ή ή νύφη αντίστοιχα, με μία κανάτα νερό, έριχναν στη σάφη με τ' άλεύρι, λίγο-λίγο τ' νερό, κάνοντας προσπάθεια να μην κοπεί καθόλου ή ροή τ' νερού (έτσι τ' όλοι τ' όθελαν), και τα παιδιά ζύμωναν τ' άλεύρι. 'Από τ' ζυμάρι αυτό θα γινόταν τ' προζύμι για τα ήψωμά του γάμου.

Ένα παιδί με λερωμένα τα χέρια του από τ' ζυμάρι, σταύρωσε στη συνέχεια τ' οσμί ή τ' νύφη στο μέτωπο. 'Όταν τελείωσε ή διαδικασία αυτή, ένας από τους καλεσμένους με τη σίτα στο χέρι, γύρισε από όλους τούς παρόντες, οι όποιοι μέσα στη σίτα έριξαν νομίσματα, και στη συνέχεια τα μοιράστηκαν τα παιδιά, που κοσκίνισαν και ζύωσαν.

'Αφου δόθηκαν γλυκά στους καλεσμένους, ξεκίνησαν από τ' σπίτι του γαμπρού, με τόν γαμπρό μαζί και πήγαν στο σπίτι της νύφης, τραγουδώντας. 'Εκεί, μετά τις συνηθισμένες εύχές, προσφέρθηκε γλυκό ή κρασί και άρχισε τ' γλέντι με Δημοτικά τραγούδια, με μοντέρνα βέβαια όργανα, «τ' κασετόφωνο».

Και έτσι έλεισε ή μέρα της Τετάρτης με τα προζύμια τ' Γάμου.

Την Παρασκευή τ' πρωί, από τ' σπίτι της νύφης ξεκίνησαν 20 περίπου γυναίκες και κορίτσια μαζί μ' ένα νεαρό. Πήγαν στο δάσος για να φέρουν ξύλα, να ήψουν τα φαγητά τ' Γάμου.

'Αφου κόψαν ξύλα, τα φορτώθηκαν οι γυναίκες και με τόν νεαρό μπροστά, ό όποιος έκοψε μία κορφή από έλατο και τ' στόλισε με χρωματιστό μαντίλι, μαντζουράνες και άλλα λουλούδια και μήλα, ξεκίνησαν για τ' χωριό τραγουδώντας με τόν φλαμπουράρη μπροστά.

Όταν έφτασαν στο σπίτι της νύφης και ξεφορτωθήκανε, δώσαν γλυκό σ' όλες τις γυναίκες, και τ' μεσημέρι τούς κόναν τ' τραπέζι με «φασουλάδα». ('Ηταν βλέπετε, Παρασκευή).

Συγχρόνως, την Παρασκευή 2

άγρια 10 - 12 έτών, με μία «Τσίτσα» στολισμένη με λουλούδια και με μαντζουράνες, πέρασαν από όλα τα σπίτια τ' χωριού και κάλεσαν όλους τούς χωριανούς στο τραπέζι τ' Γάμου, που θα γινόταν μετά τα στέφανα. Με τ' κάλεσμα της τσίτσας, δίνανε σ' όλα τα σπίτια ένα χαρτάκι με 3 κουφέτα μέσα. Παλιότερα, στην τσίτσα είχαν κρασί και, όταν πέρασαν από τα σπίτια και καλούσαν για τόν γάμο, ό νοικοκύρης τ' οσμί έπαιρνε την τσίτσα και έπινε λίγο κρασί, τονίζοντας με αυτό τόν τρόπο ότι άποδεχόταν τ' κάλεσμα τ' γάμου.

Την Παρασκευή τ' απόγευμα, άρχισε ή διαδικασία των προκινών.

'Από νωρίς ό γαμπρός με τούς γονείς του και πολλούς χωριανούς ξεκίνησαν και πήγαν στο σπίτι της νύφης, που βρίσκονταν εκεί συγγενείς της νύφης και χωριανοί, και άφου προσεφέρθηκαν γλυκά στους καλεσμένους και δόθηκαν τα δώρα, που είχε φέρει ό καθένας, τα κορίτσια άρχισαν να έτοιμάζουν τα προκινά, κάνοντας τόν γύκο, τραγουδώντας συγχρόνως και διασκεδάζοντας με τ' κασετόφωνο. Μετά, συγγενής τ' οσμί, ύστερα από πλειοδοσία, πλήρωσε άμοιδή (συμβολική) σ' νεαρό συγγενή της νύφης, που ήταν επάνω στα προκινά, για να τα πάρει.

Στ' ήσυχία, πέρασαν οι καλεσμένοι, και κέρασαν τα προκινά, εύχθηκαν την νύφη και τούς γονείς της. Χόρεψαν για λίγο, και μετά πήραν τα προκινά και τα δώρα από τ' σπίτι της νύφης και τα πήγαν στο σπίτι τ' οσμί. Παλιότερα, τα προκινά και τα δώρα τα παίρνουν μετά τα στέφανα, που γινόντουσαν στο σπίτι της νύφης, και άλλα φορτωμένα στα ζώα, και άλλα με τα χέρια και καθάλα ό γαμπρός και ή νύφη στα άλογα, πήγαιναν στο σπίτι τ' οσμί. Πρίν τ' πάρουν, άνέβαζαν ένα παιδί επάνω στα προκινά και έπρεπε να πληρώσει συγγενής τ' οσμί τ' παιδί μ' ένα συμβολικό ποσό, για να τα πάρει. Βέβαια, είναι και αυτό μέσα στα έθιμα.

Τ' Σάββατο τ' πρωί άρχισαν οι έτοιμασίες για τ' τραπέζι, που θα γινόταν μετά τα στέφανα, την Κυριακή, (καθάρισμα κρεμμυδιών για τ' στιφάδο κλπ.). Οι καλεσμένοι χωριανοί στέλναν τ' κρέας τους, ψωμιά και άλλα σχετικά.

Συγχρόνως, άρχισαν να έρχονται στο χωριό για τ' γάμο, χωριανοί και φίλοι γαμπρού και νύφης από 'Αθήνα, Λαμία, Πάτρα, 'Αργίριο. Γέμισε τ' χωριό. Νόμιζε, κανείς, ότι ήταν παραμονές πανηγυριού.

Έπίσης, τ' Σάββατο τ' απόγευμα, άρχισε ό κουρέας να ξυρίζει τόν γαμπρό. 'Ενώ ό κουρέας έτοιμάζε τ' γαμπρό, ό όποιος κρατούσε στα γόνατά του ένα πιάτο με λίγο κρασί και λάδι μέσα, πέρασαν πρώτα οι γονείς τ' οσμί και στη συνέχεια οι χωριανοί και μ' ένα νόμισμα σταύρωναν τ' οσμί στο μέτωπο και τ' οσμί δίνανε διάφορες εύχές.

Παλιότερα, την ώρα που ξυρίσματος και τ' κουρέματος, τραγουδίστριες τραγουδούσαν:

«Σάββατο λούζουν τόν γαμπρό — Σάββατο μπερμερίζουν.

Για φέρτε τ' άσημόταφα — και τ' άσημένα μπρίκια και τα άργυροξούραφα — και τα χρυσά ψαλίδια».

Τώρα όμως, τ' κασετόφωνο παίξει Δημοτικά τραγούδια.

Τ' Σάββατο τ' βράδυ, στο σπίτι τ' οσμί και της νύφης, δόθηκε τραπέζι στους καλεσμένους με πατά και κοκκινιστό κρέας, και μετά τ' φαγητό τραγούδι και χορός μέχρι άργά τα μεσάνυχτα.

Την Κυριακή τ' πρωί, οι μάγειροι άρχισαν τις έτοιμασίες για τ' τραπέζι, που έγινε τ' βράδυ μετά τα στέφανα, ψήνοντας τ' άρνιά, έτοιμάζοντας τ' στιφάδο. Τ' απόγευμα, νωρίς συγκεντρώθηκαν οι χωριανοί και καλεσμένοι στα σπίτια γαμπρού και νύφης.

'Από τ' σπίτι τ' οσμί, ό γαμπρός, ό πατέρας του, κρατώντας μία τσίτσα στολισμένη με λουλούδια και ιδίως μαντζουράνες, με τ' κλαρίνο κλπ. και με πολλούς χωριανούς πήγαν στο σπίτι τ' οσμί και με όλους τούς άλλους καλεσμένους ξεκίνησαν για τ' σπίτι της νύφης.

Και ιτάλι άναφέρω, ότι παλιότερα, ξεκινώντας τ' συμπθεριό για τ' σπίτι της νύφης, τραγουδούσε:

«Εύχισου με μονούλα μου — τώρα στο κίνημά μου», ή «Κίνησε τ' άρχοντόπουλο να — πάει ν' άρρεβωνιάσει με τετρακόσια φλάμπουρα — με χίλιους συμπθερούς», και

«Κιτρολεμονιά και μαντζουράνα μου, άρνήσου τ' οσμί σου κι' έλα άντάμα μου».

Τ' συμπθεριό με τόν γαμπρό, και τόν πατέρα του, ό όποιος κρατούσε την τσίτσα στολισμένη, φτάσαν στο σπίτι της νύφης, που παλιότερα τραγουδούσαν:

«Καλώς τ' άσκέρι πούρχεται, Χίλιοι μύριοι συμπθερεί — έρχονται για σένα κόρη μου».

'Η μάνα της νύφης (ή πεθερά) ύποδέχτηκε τόν γαμπρό στην πόρτα τ' οσμί, κρατώντας στο χέρι ένα πιάτο με λουκούμι μέσα, ρύζι, βαμβάκι και 1 ποτήρι κρασί. Δίνει στο γαμπρό και τρώγει τ' λουκούμι, πίνει λίγο κρασί και τ' υπόλοιπο τ' χύνει σταυρωτά μπροστά του, βάζει τ' βαμβάκι στο στήθος του και τόν ραίνει με ρύζι. Μετά παίζει ό γαμπρός τα μήλα (που έχουν καρφωθεί διάφορα νομίσματα) και τα δίνει σε διάφορες γυναίκες, άφου πρώτα προσπαθεί να τις κοροϊδέψει με τ' άπλωμα τ' χεριού, πρὸς τ' μία ή άλλη γυναίκα.

Παλιότερα τα στέφανα γινόντουσαν στο σπίτι τ' νύφης. Τώρα γίνονται στην 'Εκκλησία, και έτσι ό γαμπρός με τ' συμπθεριό πήγε στην 'Εκκλησία τ' χωριού με τα όργανα παίζοντας, και σ' λίγο έφτασε και ή νύφη με τ' συμπθεριό τ' δικό της.

Παλιότερα, μετά τα στέφανα, φεύγοντας τ' συμπθεριό τ' οσμί, τραγουδούσαν:

«Εμείς τ' νύφη πήραμε, με γεια σας με χαρά σας».

'Αφου έγιναν τα στέφανα στην 'Εκκλησία, και εύχθηκαν οι καλεσμένοι τα νιόνυφα, γονείς των και κουμπάρο, όλο τ' συμπθεριό ήρθε στο σπίτι τ' οσμί.

Στην πόρτα τ' οσμί ύποδέχεται τ' νύφη ή πεθερά της. Παλιότερα κατά τ' άφιξη τ' οσμί, θρησκευτικού, τραγουδούσαν:

«Οί συμπθερεί μας άργήσαν — να μ' άς φέρουνε τ' νύφη,

'Αν έμεις άργήσαμε — ή νύφη μας μ' άργησε που ήταν άργοςτόλιστη — που ήταν άργοκίνητη».

Στην πόρτα ή πεθερά ύποδέχεται τ' νύφη κρατώντας τ' πιάτο με λουκούμι, κρασί, ρύζι και κοκκινιστό κρέας.

'Η νύφη φιλάει τ' χέρι της πεθεράς, άσπάζονται ή μία την άλλη, και ή πεθερά χρυσώνει τ' νύφη βάζοντας στο στήθος της χρυσό νόμισμα, τ' νύφη τ' αϊζει λουκούμι, πίνει λίγο κρασί από τ' ποτήρι και τ' υπόλοιπο τ' χύνει μπροστά της σταυρωτά, τ' νύφη τ' αϊζει τ' βαμβάκι στο στήθος, σύμβολο να γεράσει και ν' άσπρίσει και στη συνέχεια τ' ραίνει με ρύζι.

Μετά παίζει τα μήλα ή νύφη, δίνοντας σε διάφορες κοπέλες, σ' όν κλαρίτζι κλπ., και που παλιά τραγουδούσαν:

«Παίζω μήλο — παίζω ρόδο».

Παλιότερα, έσταζε τ' ρόδο στο τοίχο τ' οσμί, σύμβολο γονιμότητας. Μετά, άνέθηκε σε μία καρέκλα και έπαιξε με πολύ τέχνη τ' κεντή τ' κουλούρα (παλιά τ' νύφη έπαιζε επάνω στο άλογο που καθόταν), και μετά από τ' καρέκλα επάνω, έδωσε στην πεθερά τα δώρα βάζοντας της, επάνω σ' όν ώμο, και ξετυλίγοντας ένα-ένα, άρχίζοντας από τ' έσώρουχα!..

Κατέβηκε από τ' καρέκλα και έδωσε σ' ένα μικρό παιδί, συγγενή τ' οσμί, μία «μαρούδα» με δώρα μέσα και μία μικρή κεντή τ' κουλούρα. Παλιότερα τ' παιδί αυτό τ' πέρασαν κάτω από τ' άλογο της νύφης 3 φορές. Και όταν κατέβαινε ή νύφη από τ' άλογο, τραγουδούσαν:

«Δέν πεζεύω, καμαρώνω

— όσο νάρθει ό πεθερός» κλπ.

Στ' συνέχεια, έριξε άρκετά κουφέτα πρὸς τ' πλατεία και όλοι προσπαθούσαν να πιάσουν σ' όν άέρα κανένα, ή να τ' πάρουν από κάτω.

Και τέλος, μπήκε ή νύφη στο σπίτι τ' οσμί μαζί τ' οσμί. 'Όπου, παλιά παλιά τραγουδούσαν:

«Πάτα, πάτα περδικούλα

— σ' οσμί τ' οσμί τ' οσμί

Δέν πατάω δέν πηγαίνω

— τόν αϊτό μου περιμένω».

Μετά από λίγη ξεκούραση μέσα στο σπίτι, βγήκαν τα νιόνυφα στην πλατεία, και με κουμπάρο και χωριανούς άρχισε ό χορός, πρώτα ή νύφη, μετά γαμπρός, κουμπάρος και με τ' σειρά συμπθερεί - καλεσμένοι.

Όταν χόρευε ό νουνός, παλιά τραγουδούσαν:

«'Απ' τ' Πόλη πάνω πήγα

— τέτοια λεβεντιά δέν είδα.

Τέτοιο νιό, τέτοιο πετρίτη

— τέτοιο πετροκαταλύτη,

που πατάει τ' ή γ' ή και τρίζει

— και τ' μάραρο ραίζει.

Τ' οσμί μας ή σακκούλα

— άπ' τ' Πόλη είναι φερμένη»

κ.λπ.

Τ' βράδυ έτοιμαστήκανε τα τραπέζια, κάθισαν οι καλεσμένοι για τ' φαγητό με τ' καθιερωμένο στιφάδο, ψητό, ψωμί ζυμωτό και τέλος, ήρθε τ' ψητό και τ' κρασί (δωρο τ' οσμί), όπου

παλιά τραγουδούσαν:

«Τ' οσμί μας τ' οσμί — κι από τ' οσμί έχει έρθει».

Στ' διάρκεια τ' φαγητού, άρχισαν να κτυπούν οι καλεσμένοι τα πιάτα με τα κουτάλια, για να φιλήσει ό γαμπρός τ' νύφη. Τί να κάνει ό γαμπρός; «Τ' νύφη φιλήσε». Ξενοφρετο έθιμο κι αυτό, από τ' 'Αμερική.

'Αφου τελείωσε τ' φαγητό, άρχισε τ' γλέντι με χορούς και τραγούδια, που κράτησε μέχρι τα μεσάνυχτα.

Και έτσι τελείωσε ό πρώτος γάμος με τις εύχές όλων, να ζήσουν οι νεόνυμφοι ευτυχισμένοι.

Στ' Παληνέχωρο, στις 25 'Ιουλίου, έγινε ό δεύτερος γάμος, ό όποιος δέν διέφερε από τόν πρώτο στις έθιμοτυπικές διαδικασίες, και έτσι δέν θα επαναλάβω τα ίδια. 'Από τ' Τετάρτη μέχρι τ' Κυριακή, και εκεί προζύμια, ξύλα με γυναίκες, κάλεσμα με τσίτσα, προκινά, τραπέζια, στέφανα και γλέντι. 'Αλλά εδώ στο Παληνέχωρο, ό γάμος έγινε σ' ένα περιβάλλον, χωρίς ήλεκτρικό φως, αλλά με λούξ, λάμπες πετρελαίου, με φόντο τα έλατα και τα κέδρα και τ' άλλες όμορφες τ' φύσος των έσώρων αυτών.

Πάντως, ήρθε κι εδώ πολλή κόσμος για τ' γάμο, παρ' όλο που και τα μέσα δύσκολα και μακρινή ή διαδρομή.

Τ' Κυριακή μετά τα στέφανα έγινε τ' τραπέζι με τ' καθιερωμένο κι εδώ στιφάδο, ψητό και άλλα, κάτω από τις κρεβατινές, σκεπασμένες με πλατάνια και καραμελωτές κουβέρτες για έσκινο, άτενίζοντας ψηλά τα έλατα, τόν ψηλό Σταυρό και άπέναντι τα Κουτρούλια, Ροδιάδες, Στάρια, Κουτσλουνέρια, Τρικουκίες, Πυργούλια, Καρά τ' αλιβάδια, 'Αρκουδόρεμα. Σκαρμούτσου και λοιπά. Όν ήρθαν πολλοί τα παλιά αυτά τοπία, αναπόλησαν τα περασμένα.

Γάμος λοιπόν, γλέντι στο Παληνέχωρο και θύμησες παλιές κάτω από τα έλατα, άνέβασαν τ' νύφη τ' οσμί Νεχωρίτη στα σύρνια και αγάλλισαν όλόκληρο, γιατί αυτός ό γάμος τ' οσμί παλιές σκληρές και πικρές άναμνήσεις, αλλά και χαρά, γιατί ξαναβρέθηκε σ' ότα τ' άγια χρώματα και είδε ξανά τόπους και μέρη, που είναι ριζωμένα μέσα τ' οσμί, και έδωσε ύπόσχεση να ξανάρθει προσκυνητής είτε σ' γόμο, είτε σ' εκδρομή.

'Ο Γάμος αυτός έδωσε και χαρά στα σπίτια των νεονύμφων, γιατί όλος αυτός ό κόσμος δέν υπελόγισε κούραση και ταλαιπωρία και ήρθε να βρεθεί κοντά τ' οσμί στη μεγάλη χαρά των νεονύμφων.

Και έτσι, τελείωσε και ό γάμος αυτός, με τούς νεόνυμφους για τ' ταξίδι τ' οσμί, τούς καλεσμένους να έπιστρέφουν στα σπίτια τους, και με τις άρχες όλων να ζήσουν κι αυτοί ευτυχισμένη και χαρούμενη ζωή.

Και κλείνοντας τ' άφήγησή των δύο γάμων, άναφέρω ότι τ' άλλη μέρα, γιορτή τ' 'Αγίας Παρασκευής, λειτουργήθηκε στο έσκινο αυτό με έκείνους που έμειναν από τ' γάμο και με άλλους που ήρθαν από τ' χωριό.

ΚΩΝ. ΜΑΝΤΗΣ

ΣΗΜ.: Τα παλιά τραγούδια τ' οσμί, που άναφέρω στην περιγραφή μου, λήφθηκαν από τ' διβλίο τ' οσμί. Δ. Ντούζου και από προφορική ένημέρωση τ' οσμί. Δ. Φούρλα.